

06 Aprilie 2007, nr. 199

RAPORT DE EXPERTIZĂ

la proiectul Codului contravențional

(înregistrat în Parlament cu numărul 1593 din 24 Mai 1999)

În temeiul Concepției de cooperare dintre Parlament și societatea civilă, aprobată prin Hotărârea Parlamentului nr.373-XVI din 29 decembrie 2005, Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției prezintă raportul de expertiză a coruptibilității proiectului Codului contravențional.

Evaluarea generală

1. Autor al inițiativei legislative este Guvernul RM, autor nemijlocit - Ministerul Justiției, ceea ce corespunde art. 73 din Constituție și art. 44 din Regulamentul Parlamentului.

2. Categoria actului legislativ propus este lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-11, 27, 35 și 39 din Legea privind actele legislative, nr.780-XV din 27.12.2001. propus este cea de "Cod" - act legislativ complex, menit să cuprindă în sistem unitar cele mai importante norme ale unei instituții (subramură) a dreptului administrativ -contravențiile și sancționarea lor. Datorită faptului că întrunește elementele de mai sus și pentru că include mai multe norme ce reglementează atribuții și proceduri ce sînt reglementate prin legi organice, Codul contravențional are statut corespunzător - lege organică. Acest lucru corespunde art.72 din Constituție și articolelor 6, 9, 27 și 53 din Legea nr.780-XV din 27.12.2001 privind actele legislative.

3. Scopul promovării proiectului. Scopul elaborării și promovării proiectului constă în actualizarea generală a reglementărilor legislației contravenționale, precum și în reglementarea detaliată a aspectelor privind procedura contravențională. Aplicarea corectă și plenară a reglementărilor incluse, după o revizuire prealabilă esențială a acestora, poate contribui la atingerea scopurilor stabilite în textul proiectului: - apărarea drepturilor și libertăților legitime ale persoanei, a proprietății, ordinii publice, altor valori ocrotite de lege; - soluționarea cauzelor contravenționale; - prevenirea săvîrșirii de noi contravenții.

Fundamentarea proiectului

4. Nota informativă a proiectului de act legislativ supus expertizei nu este plasată pe site-ul Parlamentului.

Considerăm că în acest fel Parlamentul nu respectă principiul transparenței procesului legislativ și principiile de cooperare cu societatea civilă.

Nota informativă la proiectul aprobat inițial în prima lectură nu a fost plasată pe site-ul Parlamentului și nici în prezent nu este accesibilă (prin mecanism pasiv). Argumentarea detaliată a noii redacții a textului nu este făcută publică.

Considerăm că în acest fel Parlamentul nu respectă pe deplin principiul transparenței procesului legislativ și principiile de cooperare cu societatea civilă.

5. Respectarea termenului de cooperare cu societatea civilă

6. Suficiența argumentării. Argumentarea nu este dată publicității și accesibilă subiecților interesați. Elaborarea și promovarea proiectului noului Cod contravențional a fost stabilită anterior prin hotărâri ale Guvernului și Parlamentului, prin urmare, elaborarea documentului este planificată. Promovarea documentului este importantă pentru a finaliza una din etapele reformei de drept în Republica Moldova (Codul contravențional este ultimul din pachetul noilor coduri și aprobarea sa deja a întârziat o perioadă îndelungată).

7. Compatibilitatea cu legislația comunitară și alte standarde internaționale. Aplicabilitatea legislației internaționale este admisă în legătură cu aplicarea directă a normelor Constituției Republicii Moldova, precum și datorită referințelor generale la conformitatea cu legislația internațională în:

- art.4 alin.(3), cu privire la răspunderea contravențională a reprezentanților diplomației statelor străine sau alte persoane care, în conformitate cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte nu cad sub incidența jurisdicției contravenționale;

- art.6, cu privire la reglementarea principiului egalității în fața legii;

- art.145, cu referință la contravențiile corelate regimului și modului de utilizare a hidrocarburilor halogenate care distrug stratul de ozon (Protocolul de la Montreal (1987) privind substanțele care distrug stratul de ozon);

- art.355 alin.(3), în ceea ce privește procedura contravențională, se menționează că "Procesul contravențional se desfășoară pe principii generale și în temeiul normelor dreptului internațional și ale tratatelor internaționale cu privire la drepturile și libertățile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte.";

- art.332, referitor la folosirea ilegală a semnelor aflate sub protecția tratatelor internaționale, deși articolul tratează în mod particular emblema Crucii Roșii și a denumirii "Crucea Roșie".

Dispozițiile incluse în Cod sînt corelate la general și nu contravin în mod direct principalelor acte internaționale în sfera prevenirii și combaterii corupției:

- Convenția penală cu privire la corupție (1999);

- Convenția civilă privind corupția (1999);

- Convenția ONU împotriva corupției;

- Convenția CE privind spălarea banilor, depistarea, sechestrarea și confiscarea veniturilor provenite din activitatea infracțională (1990).

Poate fi remarcată distinct includerea prevederilor pentru sancționarea încălcărilor legislației privind accesul la informație, achizițiile publice, campaniile electorale, care, în mare parte, sînt corespunzătoare recomandărilor în materie ale organismelor internaționale.

8. Fundamentarea economico-financiară. Fundamentarea financiar-economică a proiectului nu este prezentată și nici elaborată. La general, implementarea proiectului nu presupune crearea unor noi autorități publice sau constituirea de organe și instanțe speciale, ceea ce ar fi generat cheltuieli bugetare considerabile.

În același timp, o serie de novații, legate de cheltuielile aferente procedurii contravenționale (prezentarea și administrarea probelor, citarea, unele măsuri de constrîngere și asigurare) vor atrage cheltuieli care, la moment, nu au estimare și nici acoperire bugetară adecvată. În lipsa resurselor necesare, aplicarea prevederilor corespunzătoare va fi tărăgănată și nu va avea impact deplin, scopul implementării actului fiind, astfel, parțial compromis.

Evaluarea de fond a coruptibilității

9. Stabilirea și promovarea unor interese/beneficii. Proiectul propune comasarea într-un singur act legislativ și a contravențiilor din domeniul fiscal și cel vamal, ceea ce constituie o măsură importantă pentru sistematizarea legislației și a procedurilor administrative contravenționale.

Prin omiterea autorităților și instituțiilor publice din categoria subiecților răspunderii contravenționale (art.18) se poate crea o situație de inegalitate între subiecții publici și privați ai relațiilor de drept, entitățile din sectorul public fiind avantajate, dar și stimulate, indirect, în comiterea unor abuzuri.

Numărul de organe constatatoare rămîne considerabil, anumite interese departamentale fiind menținute (în special cele ale MAI, CNAS, CNAM etc.).

10. Prejudicii aduse prin aplicarea actului. Actul legislativ examinat are caracter general, nu pot fi constatate a priori careva prejudicii aduse unor subiecți anume.

Este de notat că, în noua sa redacție, Codul nu mai prevede în calitate de contravenții "Protecționismul" și "Nerespectarea prevederilor Legii privind combaterea corupției și protecționismului", deși legea vizată mai

este încă în vigoare. Codul nu reglementează într-o măsură specială aspectele referitoare la prevenirea și combaterea corupției și abordează doar tangențial problemele de transparență, acces la informația publică și problema achizițiilor publice.

Totodată, instituția răspunderii persoanelor juridice nu este reglementată suficient și clar, există o serie de aspecte neelucidate care pot cauza prejudicii (sub formă de sancțiuni duble) persoanelor fizice și juridice.

11. Compatibilitatea proiectului cu prevederile legislației naționale. La compararea reglementărilor incluse în textul Codului (partea dispozitivă a contravențiilor) cu prevederile din legislația națională care reglementează relațiile sociale și situațiile ce pot fi considerate încălcări a acestor reguli, - constatăm mai multe necorespunderi, manifestate prin omisiunea preluării unor texte depline în cuprinsul Codului contravențional și prin stabilirea conținutului unor contravenții în lipsa reglementării adecvate în lege organică din respectivul domeniu al relațiilor sociale.

Proiectul abundă de norme de trimitere la diverse legi, norme, reguli, standarde, normative, instrucțiuni etc. care nu sînt specificate, dar pentru nerespectarea cărora intervine răspunderea contravențională. Este foarte greu de determinat care sînt acestea.

O altă problemă frecventă sînt referințele multiple la "modul stabilit", "termenul stabilit", "autorizat conform legislației" ș.a., fără a fi indicat unde sînt prevăzute aceste proceduri. Consecințe ale acestor nespecificări este ambiguitatea elementelor contravențiilor, afectate de asemenea carențe, și nerespectarea prevederilor Legii nr.780-XV cu privire la actele legislative din 27.12.2001:

- art.3 alin.(2) "Actul legislativ trebuie să respecte condițiile legalității, accesibilității, preciziei";

- art.4 alin.(3) "La elaborarea, adoptarea și aplicarea actului legislativ se respectă principiile: a) oportunității, coerenței, consecvenței și echilibrului între reglementările concurente; b) consecutivității, stabilității și predictibilității normelor juridice; c) transparenței, publicității și accesibilității."

Concretizări de rigoare lipsesc și sînt necesare în următoarele articole ale proiectului: art.50 alin.(1); art.55 alin.(1); art.72 alin.(1); art.75; art.76 alin.(2); art.80 alin.(1) - (3); art.82; art.92 alin.(1) și (2); art.93 alin.(2); art.97; art.108 alin.(1) și (8); art.109-110; art.112; art.113 alin.(1)-(4); art.115; art.117; art.118 alin.(1), (3), (4), (6) și (7); art.120; art.124-125; art.127 alin.(2); art.135; art.136 alin.(1); art.137-138; art.140 alin.(1); art.141; art.144; art.145 alin.(5); art.147-150; art.151 alin.(1), (2), (5), (7)-(9); art.152 alin.(1) și (2); art.153-156; art.160; art.164; art.165 alin.(1) și (2); art.170; art.171; art.174-176; art.179; art.180 alin.(1), (2) și (4); art.181, art.182 alin.(1); art.183-187; art.188 alin.(3) și (4); art.189 alin.(1) și (3); art.190 alin.(2); art.191; art.192 alin.(1)-(4); art.193; art.195; art.198 alin.(1) și (2); art.199-201; art.202 alin.(1); art.203 alin.(2); art.205-206; art.207 alin.(2); art.208 alin.(1) și (2); art.209 alin.(1) și (4); art.212 alin.(1)-(4); art.214 alin.(1) și (2); art.216; art.217 alin.(3) și (4); art.218 alin.(1); art.220; art.222 alin.(1) și (2); art.223 alin.(1)-(3); art. 224 - 354 (precizările sunt făcute în anexă).

12. Formularea lingvistică a prevederilor proiectului. În cuprinsul proiectului se atestă numeroase formulări ambigue și texte necorespunzătoare regulilor redactării lingvistice și ortografice. Ponderea acestor elemente necesită abordare specială și examinare suplimentară, situație care ar impune examinarea proiectului și în lectură finală (conform art.70/1 din Regulamentul Parlamentului), după redactarea corespunzătoare.

13. Reglementarea activității autorităților publice. Reglementările din proiectul Codului nu presupun crearea sau modificarea esențială a activității unor autorități publice, motiv pentru care aspectul reglementării activității acestor autorități nu se prezintă relevant.

14. Analiza detaliată a prevederilor potențial coruptibile.

	Articol	Text	Obiecția	Elemente de coruptibilitate și alte riscuri	Recomandarea
1	Art.1	Art.1 alin.(1) Prezentul cod este unica lege a Republicii Moldova care cuprinde norme de drept ce stabilesc principiile și dispozițiile generale și speciale ale dreptului contravențional, determină faptele ce constituie contravenție și	Deși există diverse opinii și tendințe noi în domeniu, apreciem totuși că reglementarea contravențiilor și procedurilor aplicabile acestora nu semnifică consacrarea unei ramuri distincte de drept – „dreptul contravențional”. Acest domeniu rămîne a fi o instituție (sub-ramură) a dreptului administrativ, în accepțiunea sa modernă și extinsă.	Coruptibilitate Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive Utilizarea termenilor diferiți cu referință la același fenomen / aceluiași termen pentru fenomene diferite Alte riscuri Reglementarea poate provoca confuzie în clasificarea dreptului pe ramuri, presupune separarea unei instituții a dreptului administrativ.	A se substitui textul vizat prin textul „în materie contravențională”.

		prevede procedura și sancțiunile contravenționale.			
2	Art.1	Art.1 alin.(2): În cazurile expres prevăzute în prezentul cod, dispoziția articolului din cod poate să conțină o normă de trimitere la un alt act normativ, publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. În asemenea caz, exigențele aplicabile normei legii contravenționale, inclusiv exigența de previzibilitate, sînt aplicabile și actului normativ respectiv.	Textul utilizează noțiunile „act normativ”, „exigență” și „exigența de previzibilitate” fără a le defini clar și distinct. Trimiterea doar la „act normativ” poate fi interpretată în sensul că nu se referă la actele legislative. Reglementarea a priori a „previzibilității” determină organele care elaborează reglementări normative să se limiteze la simpla publicare, fără a aplica mecanisme de propagare și cunoaștere a actului de către subiecții vizați, omiterea măsurilor de instruire în domeniu.	Coruptibilitate Norme de trimitere Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	A se completa textul (aici și în continuare) cu trimiteri exprese la „acte legislative și alte acte normative”, în sensul conferit de legile ce reglementează respectivele instituții. A se defini clar sau a se exclude noțiunea „exigențe”.
3	Art.1	Art.1 alin.(3): Dacă în procesul aplicării prevederilor prezentului cod sau ale unui alt act normativ se constată că prevederile ultimului contravin principiilor stabilite în prezentul cod, se aplică prevederile prezentului cod.	Deși concentrarea reglementărilor este o soluție utilă, pentru soluționarea concurența normelorului de norme se propun soluții necorespunzătoare – se instituie o corelare externă cu „principii”, nu cu norme concrete ale Codului. Se instituie norme contradictorii principiilor generale ale dreptului, privind ierarhia actelor legislative și normative - aplicarea normelor actului posterior (art.6 alin.(7) din Legea 780/2001).	Coruptibilitate Concurența normelor de drept	A se stabili soluții adecvate pentru cazuri de contradicții, ceea ce va obliga la corelarea prealabilă cu prevederile CCA a tuturor actelor legislative și normative care stabilesc delictive contravenționale.
4	Art.4	Art.4 alin.(2): Contravenția săvîrșită în afara teritoriului țării de un cetățean al Republicii Moldova sau de un apatrid care domiciliază pe teritoriul ei se sancționează în conformitate cu prezentul cod dacă fapta este prevăzută și de legea țării în care a fost săvîrșită, iar persoana nu a fost trasă la răspundere în acea țară.	Din redactarea textului nu sînt elucidate aspectele referitoare la: - categoria faptei: contravenție sau infracțiune; - legea țării străine: penală, contravențională (administrativă), civilă, disciplinară; - răspunderea omisă în acea țară: penale, contravenționale, civile, disciplinare.	Coruptibilitate Norme de trimitere	A se stabili că sancționarea pentru contravenție se admite dacă a fost săvîrșită o faptă penală sau contravențională similară, reglementată de legea penală sau contravențională a țării străine și dacă persoana nu a fost trasă la nici un fel de răspundere în țara respectivă.
5	Art.4	Art.4 alin.(3): Nu pot fi supuși răspunderii contravenționale reprezentanții diplomației statelor străine sau alte persoane care...	Noțiunea anterior consacrată în legislația RM (art.11 alin.(4) Cod penal) este reprezentanții diplomației. Noțiunea reprezentanții diplomației permite interpretare mai largă, cu referință și la persoane netitulare ale serviciilor diplomatice oficiale (consuli onorifici, diplomație populară etc.).	Coruptibilitate Concurența normelor de drept Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	A se substitui cuvîntul „diplomației” prin cuvîntul „diplomatici”.
6	Art.7	Art.7. Persoana poate fi sancționată numai pentru contravenția în a cărei privință este dovedită vinovăția sa...	Vinovăția reprezintă atitudinea psihică a subiectului față de fapta săvîrșită și față de rezultatul acesteia, expresia atitudinii psihice conștient negative față de valorile ocrotite de lege. Pentru persoana juridică această situație este greu de perceput și analizat.	Coruptibilitate Lacune de drept	A se reevalua situația răspunderii persoanei juridice și păstrarea condiției obligatorii a vinovăției doar la contravențiile comise de persoanele fizice.
7	Art.8	Art.8 alin.(2): Este supusă răspunderii contravenționale numai persoana care a săvîrșit cu intenție sau din imprudență o faptă prevăzută de legea	Obiecțiile referitoare la vinovăția persoanei juridice sînt valabile și pentru acest articol, intenția și imprudența fiind componente ale vinovăției și presupunînd atitudine psihică, - însușire pe care persoana juridică nu o posedă.	Coruptibilitate Lacune de drept	A se stabili expres și distinct în art.8 răspunderea contravențională pentru persoana juridică.

		contravențională.			
8	Art.9	Art.9: Este contravenție fapta – acțiune sau inacțiune – ilicită, de un grad prejudiciabil mai redus decât infracțiunea, săvârșită cu vinovăție, care atentează la valorile ocrotite de lege, este prevăzută de prezentul cod și este pasibilă de sancțiune contravențională.	Vinovăția reprezintă atitudinea psihică a subiectului față de fapta săvârșită și față de rezultatul acesteia, expresia atitudinii psihice conștient negative față de valorile ocrotite de lege. Pentru persoana juridică această situație este greu de perceput și analizat. Intenția și imprudența sînt componente ale vinovăției și presupunînd atitudine psihică, - însușire pe care persoana juridică nu o posedă.	Coruptibilitate Lacune de drept	A se reevalua situația răspunderii persoanei juridice, păstrarea condiției obligatorii a vinovăției doar la contravențiile comise de persoanele fizice.
9	Art.11	Art.11 alin.(1): Se consideră contravenție continuă fapta care se caracterizează prin săvîrșirea neîntreruptă, timp nedeterminat, a activității contravenționale. În cazul contravenției continue nu există pluralitate de contravenții.	Noțiunea „pluralitate de contravenții” este utilizată fără definire clară în cuprinsul Codului.	Coruptibilitate Lacune de drept	A se examina problema definirii pluralității de contravenții prin concurs de contravenții (eventual, conform modelului utilizat în Codul penal, art.33).
10	Art.16	Art.16: Tentativa de contravenție constă în acțiunea sau inacțiunea intenționată, îndreptată nemijlocit spre săvîrșirea unei contravenții, care, din cauze independente de voința făptuitorului, acestea nu și-au produs efectul.	Conform art.21 lit. b), tentativa nu se pedepsește și păstrarea ei în reglementare aparte nu este pe deplin argumentată.	Coruptibilitate Concurența normelor de drept	A se reevalua necesitatea păstrării în articol aparte a definirii tentativei.
11	Art.17	Art.17 alin.(2): În cazul minorului care a săvîrșit o faptă ce se încadrează în dispoziția normei speciale din prezentul cod...	Codul nu definește noțiunea „minor”.	Coruptibilitate Lacune de drept	A se defini noțiunea „minor” - persoană în vîrstă de pînă la 18 ani.
12	Art.17	Art.17 alin.(6): Persoana cu funcție de răspundere este pasibilă de răspundere contravențională pentru săvîrșirea unei fapte prevăzute de prezentul cod în cazul:	Este necesară completarea cu un alineat suplimentar, referitor la prevederea expresă în cuprinsul articolului respectiv din Cod a sancțiunii distincte pentru persoana cu funcție de răspundere.	Coruptibilitate Lacune de drept	A se completa textul art.17 cu „prevederea expresă în conținutul contravenției a sancțiunii distincte pentru persoana cu funcție de răspundere”.
13	Art.18	Art.18 alin.(1): Este pasibilă de răspundere contravențională persoana juridică, cu excepția autorităților și a instituțiilor publice, în cazurile prevăzute de prezentul cod...	Excepția nu este pe deplin argumentată. Existența sancțiunilor pentru persoanele cu funcție de răspundere poate să nu fie suficientă, vinovăția și alte condiții pe care trebuie să le întrunească fapta funcționarului pot să nu fie cumulate. Prin promovarea excepției se creează o situație de inegalitate între subiecții publici și privați ai relațiilor de drept, entitățile din sectorul public fiind avantajate neargumentat.	Coruptibilitate Promovarea intereselor contrar interesului public Lipsa responsabilității clare autorităților (funcționarilor) pentru încălcarea prevederilor din proiect	A se include răspundere și sancționare a autorităților publice, în special pentru cazurile de neîndeplinire sau de îndeplinire necorespunzătoare a dispozițiilor legii ce stabilesc îndatoriri.
14	Art.18	Art.18 alin.(2): Persoana juridică ce desfășoară activitate de întreprinzător poartă răspundere contravențională în	Cuvîntul „implicit” este utilizat impropriu, probabil se intenționa a stabili existența „expresă” a sancțiunii.	Coruptibilitate Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	A substitui cuvîntul „implicit” prin cuvîntul „expres”.

		cazul în care norma materială din partea specială a prezentului cod prevede implicit sancționarea ei.			
15	Art.18	Art.18 alin.(4): Răspunderea contravențională a persoanei juridice care desfășoară activitate de întreprinzător nu exclude răspunderea persoanei fizice pentru contravenția săvârșită.	Norma respectivă legiferează sancționarea dublă pentru aceeași faptă. Apare contradicție cu art.9 alin.(2) din Cod.	Coruptibilitate Concurența normelor de drept Lipsa sancțiunilor clare și proporționale pentru încălcarea prevederilor din proiect Dezechilibrul dintre încălcare și sancțiune	A se reexamina dispozițiile referitoare la sancționarea persoanei fizice, a se exclude sancționarea ambilor subiecți (care pot fi unul și același) pentru aceeași contravenție.
16	Art.21	Art.21 lit.c): Înlăturarea răspunderii contravenționale ...în cazul:c) împăcării cu victima.	Conform art. 366 din Cod, victima poate fi și persoana juridică căreia, prin contravenție, i s-a adus un prejudiciu. Respectiv, victimă poate fi și o autoritate, instituție publică, însă aceste entități nu sînt abilitate cu drept de clemență din partea statului. Funcționarii care reprezintă entitățile publice respective pot fi tentați să ajungă la înțelegere oneroasă cu făptuitorul, propunînd și aprobînd de sine stătător împăcarea.	Coruptibilitate Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive Determinarea competenței după formula "este în drept", "poate" ș.a. Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	A se reexamina dispozițiile care permit împăcarea cu victima – persoană juridică de drept public.
17	Art.23	Art.23. Legitima apărare Este în stare de legitimă apărare persoana care săvârșește o faptă pentru a respinge un atac direct, imediat, material și real, îndreptat împotriva sa, altuia sau împotriva unui interes public.	Nu se prevede legitima apărare pentru protejarea domiciliului sau a reședinței. Codul penal, art.36 alin.(3), prevede că este în legitimă apărare și persoana care săvârșește fapta pentru a împiedica pătrunderea ... într-un spațiu de locuit sau într-o altă încăpere.	Coruptibilitate Lacune de drept	A se include în art.23 și prevederi referitoare la apărarea împotriva pătrunderii violente în încăpere.
18	Art.26	Art.26 Infirmitatea Este în stare de infirmitate persoana care se află în raport de inferioritate cu ceilalți din cauza unui defect fizic, congenital sau dobîndit, care îi reduce posibilitatea de acțiune.	Din text nu rezultă clar că inferioritatea trebuie să fie vădită, ceea ce ar pune a priori persoana în situație vădit inferioară celorlalți (spre exemplu, surzenia nu poate exonera de răspundere pentru scoaterea buletinului de vot din încăperea pentru votare). Nu rezultă clar legătura dintre infirmitate și contravenție.	Coruptibilitate Promovarea intereselor contrar interesului public Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	A se reevalua dispoziția art.26, în scopul stabilirii legăturii directe dintre infirmitate și fapta calificată drept contravenție.
19	Art.30	Art.30 alin.(4): În cazul contravenției continuate, termenul de prescripție curge de la data săvîrșirii ultimei acțiuni sau inacțiuni	Art.11 definește contravenția continuă, nu continuată...	Coruptibilitate Concurența normelor de drept Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	A se substitui cuvîntul „continuate” prin cuvîntul „continue”.
20	Art.31	Art.31 alin.(2): Amnistia nu are efecte asupra măsurilor de siguranță și nici asupra drepturilor persoanei vătămate.	În tot cuprinsul Codului se utilizează noțiunea „victimă” și doar în art.31 „persoană vătămată”.	Coruptibilitate Concurența normelor de drept Utilizarea termenilor diferiți cu referință la același fenomen / aceluiași termen pentru fenomene diferite	A se substitui în art.31 cuvintele „persoanei vătămate” cu cuvîntul „victimelor”.
21	Art.33	Art.33 alin.(4): Minorii pot fi sancționați doar cu privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate.	Excepția nu este argumentată, asupra minorilor pot fi aplicate și astfel de sancțiuni ca avertismentul sau amenda (minorii de la 14 ani pot lucra și primi remunerare). Interdicția desfășurării unei activități este o sancțiune mai gravă.	Coruptibilitate Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative Dezechilibrul dintre încălcare și sancțiune Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	A se reexamina raționamentele limitării incluse în art.33 alin.(4).
22	Art.35	Art.35 alin.(3): În	Stabilirea unor sancțiuni mai mari de	Coruptibilitate	A se reexamina

		cazul contravențiilor fiscale, amenda poate fi stabilită și în funcție de valoarea în bani a impozitului sau a taxei fiscale neplătite sau de valoarea în bani a operațiunii ilegale. În astfel de situații, amenda nu poate depăși valoarea triplă a impozitului, a taxei sau a valorii operațiunii ilegale.	3 ori decît maximul prevăzut de sancțiunea contravenției nu este argumentată. Norma respectivă poate fi utilizată abuziv, disproporționat și discreționar. Perceperea valorii impozitului sau a taxei neplătite și a penalității stabilite pentru neplata lor, cumulată cu sancțiunea contravențională de la articolul respectiv este suficientă pentru înlăturarea consecințelor încălcării și sporirea conștiințozității contravenientului.	Cerințe excesive pentru exercitarea drepturilor / obligații excesive Limitarea neîntemeiată a drepturilor omului Dezechilibru dintre încălcare și sancțiune Confundarea / dublarea tipurilor de răspundere juridică pentru aceeași încălcare	prevederile art.35 alin.(3).
23	Art.36	Art.36 alin.(1): Privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate constă în interzicerea temporară persoanei fizice de a desfășura o activitate, inclusiv prin privarea acesteia de dreptul special.	Din conținutul textului respectiv nu rezultă în mod direct că după executarea pedepsei dreptul de a desfășura o anumită activitate sau dreptul special se restabilește pentru perioada pe care a fost acordat, iar contravenientul poate fi obligat să-l dobîndească din nou.	Coruptibilitate Dezechilibru dintre încălcare și sancțiune	A se reevalua situația menținerii drepturilor corespunzătoare după executarea sancțiunii, pentru a nu genera cheltuieli și prejudicii suplimentare pentru persoana care a ispășit pedeapsa.
24	Art.39	Art.39 alin.(2): Privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate poate fi limitată la un anumit ...	Dispoziția respectivă acordă competențe discreționare extinse, fără stabilirea unor criterii exprese de aplicare.	Coruptibilitate Norme care stabilesc derogări neîntemeiate Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive Determinarea competenței după formula "este în drept", "poate" ș.a. Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	A se preciza criteriile de aplicare limitată a sancțiunii privării de dreptul de a desfășura o anumită activitate.
25	Art.40	Art.40 alin.(3): Difuzarea hotărîrii de sancționare se face prin publicare în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și/sau în unul sau mai multe ziare și/sau prin unul sau mai multe servicii de comunicații audiovizuale, după cum hotărăște instanța de judecată.	Prevederile incluse permit instanței de judecată discreție largă în stabilirea instituțiilor mass-media scrise sau electronice ce vor publica hotărîrea de sancționare. În astfel de situații pot fi promovate abuziv anumite interese personale, private (publicarea anunțului în mass-media unde a fost publicitate sau în mass-media aparținînd concurentului).	Coruptibilitate Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive Cerințe excesive pentru exercitarea drepturilor / obligații excesive Lipsa / insuficiența accesului la informația de interes public Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	A se reexamina și concretiza obligația difuzării hotărîrii în mass-media publică, cu preț rezonabil, posibilitatea asigurării unei legături directe sau indirecte dintre contravenția săvîrșită și modul de difuzare.
26	Art.41	Art.41 alin.(2): Expulzarea se aplică de instanța de judecată pentru contravenții intenționate.	Numărul de contravenții intenționate (cu intenție) este considerabil și prejudiciul adus intereselor cetățeanului străin prin expulzare pot fi mult mai mari decît pericolul sau paguba adusă prin contravenție. Nu se stabilește că expulzarea se aplică doar în cazurile expres prevăzute de sancțiunea contravențiilor corespunzătoare. Pentru a evita aplicarea respectivei măsuri de siguranță, persoana culpabilă întotdeauna va tinde să ajungă la înțelegere cu agentul constatat.	Coruptibilitate Limitarea neîntemeiată a drepturilor omului Dezechilibru dintre încălcare și sancțiune Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	A se stabili expres că expulzarea este aplicabilă doar în cazul cînd sancțiunea articolului respectiv o prevede expres.
27	Art.43	Art.43 alin.(2): Se pot considera atenuante și alte circumstanțe decît cele prevăzute la alin.(1).	Nu sînt stabilite criterii de apreciere și stabilire a altor circumstanțe atenuante. Agentul constatat și instanța de judecată capătă putere discreționară excesivă și o pot utiliza în interes privat.	Coruptibilitate Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive Determinarea competenței după formula "este în drept", "poate" ș.a.	A se reexamina art.43 și a se include criterii ce permit considerarea altor circumstanțe drept atenuante.
28	Art.44	Art.44 alin.(1) lit. d) și g): d) săvîrșirea contravenției de către un grup de persoane; g) săvîrșirea contravenției față de un minor, o femeie, o persoană în etate sau	Nu se definește noțiunea „grup de persoane” (2 -3 și mai mult?). Se poate produce confuzie cu participația penală. Noțiunea „față de” poate fi interpretată ca „în prezența”, situație ce va provoca confuzie la aplicare.	Coruptibilitate Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	A se reexamina art.44, referitor la formularea circumstanțelor agravante. Substituirea cuvîntelor „față de” cu cuvîntul „împotriva”.

		o persoană care se află în imposibilitatea de a se apăra.			
29	Art.48	Art.48 alin.(1): Împiedicarea accesului în localul de votare se sancționează cu amendă de la 20 la 30 de unități.	Nu este indicat expres subiectul contravenției (persoană fizică sau/și persoană juridică). În cazul că sînt împiedicate mai multe persoane să-și exercite dreptul de vot, sancțiunea amenzi de la 20 la 30 unități este prea mică.	Coruptibilitate Lipsa sancțiunilor clare și proporționale pentru încălcarea prevederilor din proiect Dezechilibru dintre încălcare și sancțiune Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	A se delimita aparte răspunderea persoanei fizice și juridice. A se majora cuantumul minim și maxim al sancțiunii pentru împiedicarea exercitării dreptului de vot a 2 și mai multe persoane.
30	Art.49	Art.49: Folosirea în alegeri sau la referendum a fondurilor venite din străinătate sau a fondurilor nedeclarate public...	Codul electoral, în art.36, interzice finanțarea campaniilor electorale „ale candidaților la alegeri și ale concurenților electorali” de către alte state, de către întreprinderi, instituții și organizații străine, internaționale și mixte, precum și de către persoane fizice care nu sînt cetățeni ai Republicii Moldova. Astfel, legea electorală nu interzice expres utilizarea fondurilor din străinătate la referendum. De exemplu, grație faptului că ONG din Moldova sînt finanțate exclusiv din străinătate, acestea nu ar putea să se implice în activitățile legate de un referendum local sau național, ceea va limita libertățile democratice, libertatea opiniei, drepturile de participare civică.	Coruptibilitate Concurența normelor de drept	A se formula textul în redacția prevăzută de Codul electoral sau a se proceda în prealabil la modificarea corespunzătoare a Codului electoral.
31	Art.50	Art.50 alin.(1): Nefurnizarea de către persoane cu funcție de răspundere a datelor și materialelor solicitate de organul electoral, precum și neîndeplinirea hotărîrii acestuia luate în limitele competenței se sancționează cu amendă de la 20 la 30 de unități.	Textul propus nu este în concordanță deplină cu dispoziția similară din Codul electoral (lit.a) din art.71), sintagma „în limitele competenței” fiind adăugată. În același timp, nu se menționează normele concrete care stabilesc competența organului electoral.	Coruptibilitate Concurența normelor de drept Dezechilibru dintre încălcare și sancțiune Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	A se modifica corespunzător Codului electoral, a se completa Codul electoral. A se stabili mai concret competențele organului electoral, obstrucționarea cărora atrage răspundere contravențională.
32	Art.50	Art.50 alin.(2): Distrușgerea, deteriorarea intenționată prin orice mod a listei electorale sau a fișei electorale, sau a colectărilor de semnături pentru susținerea referendumului se sancționează cu amendă de la 20 la 30 de unități.	Cuvîntul „fișei” nu este definit în Codul electoral, este prevăzută deteriorarea „afișei”. Codul electoral nu prevede ca încălcare distrușgerea și deteriorarea listelor de semnături pentru susținerea referendumului. Aceste liste nu sînt acte oficiale cum este cazul listelor electorale și gravitatea faptelor respective este îndoielnică. Nu se prevede nici dreptul inițiatorului de a distrușga sau deteriora aceste liste, deși el se prezumă posesor. Nu este prevăzută și sancționată distrușgerea listelor de subscripție pentru candidați, care sînt documente similare listelor de susținători ai referendumului.	Coruptibilitate Concurența normelor de drept Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	A se substitui cuvîntul „fișei” prin cuvîntul „afișei”. A se reexamina sancționarea pentru deteriorarea listelor de susținători ai referendumului.
33	Art.50	Art.50 alin.(3): Afișarea materialului de agitație electorală sau a materialului de susținere a referendumului în alt loc decît cel stabilit se sancționează cu amendă de la 10 la 20 de unități.	Codul electoral (art.71), nu instituie responsabilitate pentru asemenea acțiuni. Afișarea masivă a materialului electoral este una din practicile cele mai răspîndite. Pericolul lor social este redus, poate fi vorba de o responsabilitate morală decît de una contravențională.	Coruptibilitate Concurența normelor de drept	A se renunța la sancționarea pentru afișarea materialelor electorale sau a stabili sancțiuni simbolice (spre exemplu – amendă pînă la 5 unități).
34	Art.50	Art.50 alin.(4): Refuzul nejustificat de	Art.35 alin.(6) din Codul electoral stabilește că autoritățile administrației	Coruptibilitate Concurența normelor de drept	A se renunța la sancționarea

		a pune la dispoziție organului electoral a localului și echipamentului necesar organizării, desfășurării și totalizării rezultatelor alegerilor sau referendumului se sancționează cu amendă de la 30 la 40 de unități.	publice locale, întreprinderile, instituțiile și organizațiile pun la dispoziția organelor electorale localurile și echipamentul necesar pentru organizarea, desfășurarea și totalizarea rezultatelor alegerilor. Nu se stabilește gratuitatea acestor servicii și nici pedeapsa pentru refuz și nici faptul că aceste entități sînt publice sau private. Remarcăm că art.18 din Codul contravențional scutește autoritățile publice de răspundere contravențională.	Atribuții excesive / contrare statutului Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive Prejudicierea intereselor contrar interesului public Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	acțiunilor de refuz, deoarece pregătirea manifestațiilor electorale este o obligația a autorităților publice și această obligație trebuie realizată cu bună credință, prin cooperare cu organele electorale. Sancționarea persoanelor de drept privat se prezintă a fi un abuz.
35	Art.53	Art.53 alin.(1): Neaducerea la cunoștință publică de către membrii comisiilor electorale a propunerilor de desemnare a candidaților sau a problemelor supuse referendumului se sancționează cu amendă de la 10 la 20 de unități. Art.53 alin.(2): urmează a se preciza că părăsirea nemotivată se referă doar la „membrii organelor electorale cu drept de vot deliberativ”.	Codul electoral nu prevede expres în art.71 o asemenea încălcare ca omisiunea aducerii la cunoștință publică de către organele electorale a problemelor supuse referendumului. Nu este clar determinat cine trebuie să înștiințeze publicul - organul electoral este entitate publică, dar fără personalitate juridică, rezultă că persoanele fizice sau persoanele cu funcții de răspundere vor fi sancționate, dar acest lucru nu e stabilit expres. Informația respectivă oricum este difuzată, de către inițiatorii referendumului, care sînt interesați în informarea publică.	Coruptibilitate Concurența normelor de drept Lacune de drept Lipsa sancțiunilor clare și proporționale pentru încălcarea prevederilor din proiect	A se reexamina necesitatea și argumentarea completării propuse. A se completa textul pentru a stabili că subiect al contravenției de la art.53 alin.(2) poate fi doar membrul organului electoral cu drept de vot deliberativ.
36	Art.53	Art.53 alin.(3): Neînținerea nejustificată a buletinului de vot persoanei înscrise în lista electorală sau înmînarea unui singur alegător a mai multor buletine decît este prevăzut de lege se sancționează cu amendă de la 10 la 20 de unități.	Gravitatea contravenției este mare, iar sancțiunea propusă nu este pe măsură să repare paguba ori să stopeze astfel de încălcări.	Coruptibilitate Dezechilibru dintre încălcare și sancțiune	A se examina posibilitatea majorării limitelor minime și maxime ale amenzi.
37	Art.54	Art.54 alin.(3): Exercițarea, în numele unui cult înregistrat sau neînregistrat ori în nume propriu, a unor practici și ritualuri care contravin Legii cu privire la libertatea conștiinței și asociațiile religioase se sancționează cu ...	Deși trimiterea concretă la o lege este binevenită, actul la care se face trimitere încă nu există, proiectul respectiv a fost adoptat doar în prima lectură.	Coruptibilitate Concurența normelor de drept Lacune de drept	A se ține cont de necesitatea corelării cu legea concretă, la adoptarea finală.
38	Art.54	Art.54 alin.(5): Ofensa adusă sentimentelor religioase ale persoanelor fizice, profanarea obiectelor venerate de ele, a localurilor, monumentelor, mormintelor, a simbolicii lor conceptuale se sancționează ...	Textul Codului nu reglementează explicit „ofensa” și „profanarea”, această omisiune permite interpretări și aplicări cazuale abuzive.	Coruptibilitate Lacune de drept	A se examina posibilitatea formulării dispoziției contravenției în sensul „Ofensa adusă ...prin profanare, adică distrugere, deteriorare, batjocorire...”
39	Art.55	Art.55 alin.(1): Încălcarea de către angajator sau de către persoana cu funcție de răspundere responsabilă a actelor normative privind	Articolul nu stabilește concret care ar fi actele normative și emitentul acestora. Opțiunea „ar putea” semnifică o presupunere care trebuie dovedită prin proceduri concretizate.	Coruptibilitate Norme de trimitere Cumularea competențelor de a elabora acte, a controla aplicarea lor și de a sancționa Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative	A se concretiza actele normative (spre ex. „adoptate în conformitate cu prevederile articolului cutare din Legea privind protecția

		protecția muncii, dacă ar putea provoca o avarie, un accident la locul de muncă sau o boală profesională.		Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	muncii”).
40	Art.56	Art.56	În articol lipsește sancționarea pentru „necomunicarea locurilor de muncă libere”, conform art.44 alin.(1) lit. b) a Legii 102/2003 Lege privind ocuparea forței de muncă și protecția socială a persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă.	Coruptibilitate Concurența normelor de drept	A se completa articolul cu dispoziția și sancțiunea corespunzătoare.
41	Art.62	Art.62: Tăinuirea, la înregistrarea căsătoriei, a circumstanțelor care împiedică încheierea ei se sancționează cu amendă de 50 de unități.	Textul nu este corelat suficient cu dispozițiile Codului familiei, care stabilește impedimentele la căsătorie (art.15). Sancțiunea este stabilită în cuantum fixat, fără a se permite aprecierea obiectivă a circumstanțelor cazului.	Coruptibilitate Concurența normelor de drept Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	A se redacta textul în sensul sancționării pentru tăinuirea informației despre impedimentele la căsătorie expres stabilite de Codul Familiei. A se stabili marje minime și maxime ale amenzii, în dependență de gravitatea faptei.
42	Art.63	Art.63 alin.(2): Acțiunile de la alin.(1), dacă au avut ca urmare lipsa de supraveghere, vagabondajul copilului sau săvârșirea de către acesta a unei fapte socialmente periculoase, se sancționează ...	Codul nu definește faptele socialmente periculoasă, se pot produce confuzii la aplicare.	Coruptibilitate Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	A se redacta textul în sensul că vizează comiterea unei infracțiuni sau contravenții.
43	Art.67	Art.67 alin.(4): Neîndeplinirea de către organizatorul (conducătorul) întrunirii a obligațiilor prevăzute de lege ...	Obligațiile nu sînt concretizate, prin noțiunea „lege” se înțelege întreaga legislație a RM.	Coruptibilitate Norme de trimitere	A se concretiza că obligațiile trebuie să fie prevăzute de legislația în domeniul întrunirilor și ele trebuie să fie aplicabile manifestației concrete (în autorizație sau declarație).
44	Art.67	Art.67 alin.(5): Participarea la întrunire a persoanelor care au asupra lor obiecte special adaptate sau obiecte ce pot fi utilizate pentru cauzarea de leziuni corporale ori de daune materiale, sau substanțe ce pot fi folosite în acțiuni violente de tulburare a întrunirii, sau băuturi alcoolice se sancționează cu amendă de la 40 la 50 de unități sau cu arest contravențional pînă la 30 de zile.	Dispoziția articolului permite sancționare pentru simpla deținere, nu și utilizare sau demonstrarea obiectelor periculoase. Spre exemplu, conform acestui articol nimeni nu ar trebui să poarte brichete (pot fi utilizate pentru a provoca daune prin incendiu), drapele (stindardul poate fi utilizat ca bîță). În același timp, interdicția deținerii băuturilor alcoolice poate semnifica interdicția oricărei manifestații publice la care se comercializează asemenea produse. Considerăm esențial ca produsele alcoolice să nu fie consumate în cadrul întrunirii, consumul lor să nu facă parte din programul propriu-zis al întrunirii cu caracter social-politic sau cultural.	Coruptibilitate Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive Dezechilibru dintre încălcare și sancțiune Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	A se revizui normele evidențiate, stabilindu-se răspundere doar pentru utilizarea sau demonstrarea respectivelor obiecte, consumarea băuturilor alcoolice, nu pentru simpla deținere a lor.
45	Art.68	Art.68: Constrîngerea de a participa sau împiedicarea de a participa la grevă prin aplicarea forței sau prin amenințarea de a aplica forța ori profitarea de dependența celui constrîns...	Aplicarea forței constituie violență, iar manifestările de violență se sancționează de Codul penal (art.154 ș.a.). Aplicarea forței, amenințarea, profitarea de dependența celui constrîns constituie acțiuni care necesită sancțiuni mai dure.	Coruptibilitate Concurența normelor de drept Dezechilibru dintre încălcare și sancțiune Confundarea / dublarea tipurilor de răspundere juridică pentru aceeași încălcare Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	A se exclude din dispoziția sancțiunii aplicarea forței și a se majora sancțiunile pentru amenințare și constrîngere.

46	Art.69	Art.69 alin.(2): Injuria adusă în mass-media se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități sau cu muncă neremunerată în folosul comunității pînă la 60 de ore.	Considerăm că subiectul al contravenției respective trebuie să apară în primul rînd organul mass-media, ca persoană juridică ce a admis publicarea și difuzarea injuriei.	Coruptibilitate Lipsa sancțiunilor clare și proporționale pentru încălcarea prevederilor din proiect	A se stabili distinct răspunderea persoanei juridice, persoana fizică fiind sancționată doar dacă persoana juridică nu putea împiedica manifestarea (în cazul emisiunilor în direct).
47	Art.70	Art.70 alin.(1): Încălcarea de către persoana cu funcție de răspundere a dispozițiilor legale privind accesul la informație și cu privire la petiționare se sancționează...	Articolul nu stabilește în ce concret constau încălcările, sînt necesare detalieri.	Coruptibilitate Norme de trimitere Lipsa responsabilității clare autorităților (funcționarilor) pentru încălcarea prevederilor din proiect	A se indica expres faptele și omisiunile sancționate: încălcarea legii manifestată prin: a); b); c).
48	Art.71	Art.72 alin.(1): Încălcarea modului de predare ... a exemplarelor depozitului pentru control bibliografic național și evidență statistică se sancționează cu amendă, aplicată persoanei fizice, de la 10 la 20 de unități, cu amendă, aplicată persoanei cu funcție de răspundere, de la 25 la 50 de unități sau cu muncă neremunerată în folosul comunității, în ambele cazuri, de la 20 la 60 de ore.	Sancțiunile aplicabile sînt prea dure în comparație cu pericolul social al încălcărilor respective. Simplul avertisment ori amenda simbolică pentru omisiunile respective pot determina contravenientul să respecte cerința respectivă.	Coruptibilitate Dezechilibru dintre încălcare și sancțiune	A se introduce sancțiunea avertismentului și a se micșora amenda. A se exclude din sancțiune munca neremunerată.
49	Art.75	Art.75: Eschivarea bolnavilor de tuberculoză eliminatori de bacili de la tratament sau încălcarea regimului prescris se sancționează cu amendă de la 10 la 25 de unități.	Formularea propusă permite sancționarea pentru nerespectarea oricărei recomandări a medicului, fără a se concretiza pericolul omisiunilor.	Coruptibilitate Dezechilibru dintre încălcare și sancțiune Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	A se exclude sau concretiza încălcarea normelor, corespunzător pericolului.
50	Art.76	Art.76 alin. (1) "cu sau fără privarea de dreptul" alin.(2): Îndeletnicirea cu medicina populară fără autorizație specială, eliberată în modul stabilit de lege, se sancționează cu amendă de la 40 la 50 de unități cu sau fără privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate de la 3 luni la un an.	Legislația nu definește medicina populară și nu reglementează distinct modul de autorizare a acestei activități.	Coruptibilitate Norme de trimitere Lacune de drept Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive	A se face trimitere la norme concretizate ori a se renunța la sancționarea pentru îndeletnicirea respectivă, fiind introdusă răspundere doar pentru cauzarea de prejudicii în legătură cu practicile medicale netradiționale.
51	Art.77	Art.77 alin.(3): Păstrarea, utilizarea, comercializarea, precum și publicitatea medicamentelor neautorizate de Ministerul Sănătății și Protecției Sociale, a celor cu termenul de valabilitate expirat... alin. (1)-(4) "cu sau fără privarea de dreptul..."	Dispoziția în cauză permite sancționarea oricărei persoane fizice care păstrează un medicament neautorizat sau cu termenul de valabilitate expirat, chiar și fără scop de comercializare.	Coruptibilitate Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive Cerințe excesive pentru exercitarea drepturilor / obligații excesive Dezechilibru dintre încălcare și sancțiune Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	A se stabili că persoana fizică este sancționată doar dacă păstrează medicamentele respective în scop de comercializare sau utilizare comercială.

52	Art.79	Art.79 alin.(6): Tănuirea cu intenție de către donatorii de sînge a afecțiunilor antercedente se sancționează cu amendă de la 100 la 150 de unități.	Din dispoziție nu rezultă că afecțiunile antercedente să fie periculoase și legate de procesul donării de sînge (spre exemplu - guturai, alte afecțiuni ce nu afectează sîngele). Sancțiunea este prea mare și nu este corelată cu pericol social corespunzător.	Coruptibilitate Dezechilibrul dintre încălcare și sancțiune Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	A se stabili sancțiuni doar pentru tănuirea afecțiunilor periculoase și a se reexamina cuantumul minim al amenzi.
53	Art.80	Art.80 alin.(1)-(3) Reguli și norme sanitaro-igienice și	Nu se concretizează normele respective și modul de stabilire a lor. Orice încălcare minoră a vreunei prescripții în domeniu poate fi calificată drept contravenție.	Coruptibilitate Norme de trimitere Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	A se concretiza normele vizate și legile care le stabilesc. A se examina posibilitatea înscrierii expres a principalelor norme, a căror încălcare produce pericol social ce necesită sancționare contravențională.
54	Art.80	Art.80 alin.(4): Neîndeplinirea obligației de a face publice informațiile veridice despre calitatea apei potabile se sancționează cu amendă de la 100 la 150 de unități. "cu sau fără privarea de dreptul.."	Din conținutul dispoziției nu este clar elucidat pericolul social iminent, mai ales în situațiile cînd nu a fost făcută publică informația despre calitățile mai bune ale apei potabile.	Coruptibilitate Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive Dezechilibrul dintre încălcare și sancțiune Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	A se stabili sancționare cînd nu este difuzată informație veridică despre înrăutățirea calității apei.
55	Art.83	Art.83: Procurarea sau păstrarea ilegală, fără scop de înstrăinare, de substanțe narcotice sau de alte substanțe psihotrope, în cantități mici, precum...	În Cod nu se dau cuantificările necesare pentru „cantități mici”.	Coruptibilitate Lacune de drept Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	A se stabili ce se înțelege prin cantități mici de substanțe narcotice sau psihotrope.
56	Art.85	Art.85: Proportii mici.	În Cod nu se dau cuantificările necesare pentru „cantități mici”.	Coruptibilitate Lacune de drept Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive Introducerea termenilor noi care nu au o definiție în legislație sau în proiect	A se stabili ce se înțelege prin cantități mici de substanțe narcotice sau psihotrope.
57	Art.90	Art.90: Eschivarea de la plata mijloacelor, stabilite de instanța de judecată, pentru întreținerea copilului..	A acțiunile vizate constituie neexecutare a hotărîrii instanței de judecată (art.320 Cod penal).	Coruptibilitate Concurența normelor de drept Dezechilibrul dintre încălcare și sancțiune Confundarea / dublarea tipurilor de răspundere juridică pentru aceeași încălcare	A se exclude articolul respectiv din Codul contravențional.
58	Art.93	Art.93 alin.(2): Plimbarea cîinilor sau a altor animale în locuri publice contrar regulilor stabilite de Guvern și/sau de autoritatea administrației publice locale se sancționează cu amendă de 50 de unități sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de 60 de ore.	Sancțiunile sînt prea dure, stabilite în mărimi fixe ce nu admit aplicare cazuală, în dependență de circumstanțele cazului. Pericolul social al contravenției nu este elucidat	Coruptibilitate Dezechilibrul dintre încălcare și sancțiune	A se revizui și reduce sancțiunile, a se introduce sancțiunea avertismentului.
59	Art.94	Art.94 alin.(1) și (2). Textul conține în	Aceeași situație este sancționată în două alineate ale articolului, se	Coruptibilitate Concurența normelor de drept	A se revizui conținutul articolului 94.

		ambele alineate formularea „tăinuirea informației despre fondul funciar disponibil”	provoacă confuzii la aplicare.	Dezechilibru dintre încălcare și sancțiune Temeiuri neexhaustive pentru survenirea răspunderii Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	
60	Art.99	Art.99 alin.(2): Distrugerea originalului operei...	Textul nu stabilește că contravenția există atunci când distrugerea se realizează de către altă persoană decât autorul și proprietarul acesteia. Depășirea plafonului amenzii pentru persoanele fizice	Coruptibilitate Concurența normelor de drept Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative Nedeterminarea AP responsabile/subiectului la care se referă prevederea Cerințe excesive pentru exercitarea drepturilor / obligații excesive Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	A se stabili expres excepțiile pentru autor și proprietar.
61	Art.104	Art.104: Sustragerea în proporții mici din avutul proprietarului...	Nu se stabilește cuantumul „proporțiilor mici”	Coruptibilitate Lacune de drept Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative Temeiuri neexhaustive pentru survenirea răspunderii Introducerea termenilor noi care nu au o definiție în legislație sau în proiect	Stabilirea cuantumului „proporțiilor mici”
62	Art.105	Art.105 alin.(2): Divulgarea informațiilor ce constituie secret comercial sau fiscal de către o persoană căreia acestea i-au fost încredințate sau i-au devenit cunoscute în legătură cu serviciul sau munca ei se sancționează cu amendă de la 40 la 50 de unități.	Din cuprinsul articolului rezultă că ar exista încălcare chiar dacă persoana care divulgă nu știa că informația respectivă este secretă.	Coruptibilitate Temeiuri neexhaustive pentru survenirea răspunderii Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	A se stabili că sancțiunea se aplică doar dacă persoana care a divulgat știa că informația este secret.
63	Capitolul IX	Contravenții împotriva mediului.	Sancțiunile prevăzute în acest capitol se referă la aplicarea amenzilor, a muncii neremunerată în folosul comunității (pentru persoanele fizice) și , în anumite cazuri, privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pentru o perioadă determinată. Legea privind protecția mediului înconjurător Nr.1515-XII din 16.06.93, care poate fi considerată legea cadru de reglementare a raporturilor juridice în domeniul protecției mediului, stabilește însă în art.90. că “Încălcarea sau neexecutarea prezentei legi atrage după sine sistarea, limitarea sau interzicerea activității persoanelor fizice și juridice, indiferent de forma de proprietate”. Constatăm că această sancțiune nu se regăsește în toate contravențiile prevăzute de proiect la acest capitol.	Coruptibilitate Concurența normelor de drept Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive Utilizarea termenilor diferiți cu referință la același fenomen / aceluiași termen pentru fenomene diferite	Includerea Legii privind protecția mediului înconjurător Nr.1515-XII din 16.06.93 în Lista legilor care urmează a fi modificate în partea ce privește conținutul contravenției și/sau sancțiunile contravenționale, prevăzute la finele proiectului.
64	Art.108	Art.108 alin.(1): Încălcarea regimului de protecție a apelor avînd drept urmare poluarea lor, eroziunea solurilor și alte fenomene dăunătoare... Alin. (2) și (3) sancțiunea "cu sau fără privarea de	Este confuză formularea „și alte fenomene dăunătoare”, care poate conduce la interpretare discreționară abuzivă de către organele de stat pentru protecția mediului a fenomenelor ce pot fi privite ca dăunătoare. Aplicarea discreționară a sancțiunilor complementare de privare a dreptului de a desfășura o anumită activitate și de afișare și/sau	Coruptibilitate Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	Specificarea cel puțin a actului normativ în care sînt specificate celelalte fenomene dăunătoare, sau concretizarea pentru ce sau pentru cine trebuie să fie dăunătoare fenomenele în cauză.

		dreptul--"	difuzare a actului de sancționare		
65	Art.108	Art.108 alin.(4): Nerespectarea dimensiunilor zonelor și fișiiilor riverane de protecție...	Referințe la „dimensiunea zonelor și fișiiilor...” nu se conțin în Legea privind protecția mediului înconjurător Nr.1515-XII din 16.06.93, în Codul apelor Nr.1532-XII din 22.06.93 și în Codul funciar Nr.828-XII din 25.12.91. Prin urmare, nu este clar în ce mod are loc nerespectarea acestei dimensiuni. Cu referință la zonele și fișiiile riverane de protecție legile speciale menționate stabilesc: „respectarea regimului lor de protecție”, interzic tăierea și arderea lor.	Coruptibilitate Concurența normelor de drept Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive Introducerea termenilor noi care nu au o definiție în legislație sau în proiect	Concretizarea tipurilor de acțiuni de nerespectare a „dimensiunilor” zonelor și fișiiilor riverane de protecție (arderea, tăierea lor) sau înlocuirea sintagmei „dimensiunilor” cu expresia „regimul juridic”. În ultimul caz, urmează a fi precizat actul care stabilește acest regim juridic de protecție. Includerea Codului apelor Nr.1532-XII din 22.06.93 și a Codului funciar Nr.828-XII din 25.12.91. în Lista legilor care urmează a fi modificate.
66	Art.108	Art.108 alin.(5): Nerespectarea limitelor perdelelor forestiere de protecție a apelor...	Comentariul făcut la alineatul precedent al acestui articol este valabil, cu înlocuirea referinței la „dimensiuni” cu referința la „limite”. Suplimentar, fiind vorba despre nerespectarea într-un anumit mod (?) a terenurilor cu regim special de protecție, nu este clar de ce într-un caz se utilizează noțiunea de „dimensiuni”, iar în alt caz – „limite”.	Coruptibilitate Utilizarea termenilor diferiți cu referință la același fenomen / aceluiași termen pentru fenomene diferite Introducerea termenilor noi care nu au o definiție în legislație sau în proiect	Concretizarea tipurilor de acțiuni de nerespectare a „limitelor” perdelelor forestiere de protecție a apelor sau înlocuirea sintagmei „limitelor” cu expresia „regimul juridic”. În ultimul caz, urmează a fi precizat actul care stabilește acest regim juridic de protecție.
67	Art.108	Art.108 alin.(8): Neîndeplinirea... obligațiilor prevăzute de legislație privind înregistrarea în actele de bord a operațiunilor cu substanțe nocive pentru oameni și pentru resursele vii ale mării, ori cu amestecuri ce conțin astfel de substanțe peste normele stabilite.	Referință la o legislație abstractă și la norme stabilite într-o sursă necunoscută. A se vedea comentariul făcut în p.10 al raportului.	Coruptibilitate Norme de trimitere	Concretizarea legii și/sau a altor acte care stabilesc normele la care se referă contravenția.
68	Art.109	Captarea și folosirea apei cu încălcarea limitelor stabilite	Referință abstractă la reguli și limite stabilite într-o sursă necunoscută.	Coruptibilitate Norme de trimitere	Concretizarea normelor la care se referă contravenția.
69	Art.110	Nerespectarea regulilor și instrucțiunilor privind exploatarea construcțiilor și instalațiilor hidrotehnice, de gospodărire și de protecție a apelor	Referință abstractă la reguli și instrucțiuni stabilite într-o sursă necunoscută.	Coruptibilitate Norme de trimitere	Concretizarea normelor la care se referă contravenția.
70	Art.114	Art.114 alin.(4):...amendă, aplicată persoanelor cu funcție de răspundere, de la 200 la 300 de unități.	Depășirea limitei admisibile pentru sancționarea persoanelor fizice. A se vedea remarca făcută în p.13.2 a raportului.	Coruptibilitate Concurența normelor de drept Dezechilibru dintre încălcare și sancțiune	Revizuirea sancțiunii de aplicare a amenzii sau modificarea corespunzătoare a art.17 și 35 din Partea Generală a proiectului.
71	Art.115	În text: Abaterea neautorizată de la proiectele de organizare a	Se face referință la niște acte care nu sînt făcute publice și sursa de aprobare a cărora nu este specificată. La fel, referința la	Coruptibilitate Norme de trimitere Lipsa / insuficiența accesului la informația despre actul subordonat	Concretizarea normelor la care se referă contravenția, precum și a organelor

		teritoriului sau de folosință a terenului.	„abatere neautorizată” presupune concretizarea subiectului responsabil de asemenea autorizări.	legii	de autorizare a abaterilor de la proiectele de organizare a teritoriului sau de folosință a terenului. Excluderea referințelor la acte care nu sînt făcute publice sau specificarea în formularea contravenției a cerinței publicării lor.
72	Art.116	Art.116 alin.(1): ... obligației de a aduce terenurile într-o stare care să asigure folosirea lor la destinație.	Expresia „la destinație” este defectuoasă, în urma traducerii mot-a-mot din limba rusă.	Coruptibilitate Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative Cerințe excesive pentru exercitarea drepturilor / obligații excesive Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	Înlocuirea expresiei „la destinație” cu expresia „conform destinației”.
73	Art.117	În text: Necultivarea terenurilor, neefectuarea măsurilor obligatorii de ameliorare a acestora, de protecție a solului contra eroziunii provocate de vînturi și ape, de prevenire a altor procese care deteriorează starea solului	Referință la un șir de „măsuri obligatorii” așezarea legală a căroră nu este specificată, însă pentru neefectuarea căroră survine răspunderea contravențională.	Coruptibilitate Norme de trimitere	Concretizarea normelor la care se referă contravenția.
74	Art.118	Alin.(1): Studiarea și cercetarea subsolului fără proiecte speciale... Alin.(3): Nerespectarea cerințelor de proiectare, construire și dare în exploatare a întreprinderilor, altor obiective în procesul folosirii subsolului... Alin.(4): Încălcarea regulilor și normelor de desfășurare în condiții de securitate a lucrărilor de folosire a subsolului, a cerințelor privind protecția subsolului și a mediului... Alin.(6): Încălcarea modului de ținere a evidenței și a balanței mișcării rezervelor de substanțe utile, încălcarea cerințelor privind ținerea cadastrelor de stat și a balanțelor rezervelor de substanțe utile... Alin.(7): Neîndeplinirea cerințelor privind aducerea întreprinderilor extractive de substanțe utile în curs de lichidare sau de conservare, a galeriilor subterane, a sondelor de foraj într-o stare care să asigure securitatea populației și nici a	Referință la „mod de protecție”, „proiecte speciale” fără concretizarea sursei care stabilește acest mod și care tratează specificul proiectelor vizate. Referințe multiple la cerințe, reguli, proceduri de ținere a evidenței, în lipsa specificării sursei primare de stabilire a lor.	Coruptibilitate Norme de trimitere	Concretizarea normelor la care se referă contravențiile.

		cerințelor privind integritatea zăcămintelor, a galeriilor subterane și a sondelor de foraj pentru întreaga perioadă de conservare...			
75	Art.118	Art.118 alin.(2): Prezentarea de informație neveridică privind cantitatea și calitatea materiei prime extrase se sancționează cu amendă, aplicată persoanei fizice, de la 10 la 20 de unități, cu amendă, aplicată persoanei juridice, de la 50 la 100 de unități ...	În Codul cu privire la contravențiile administrative din 1985 (CCA 1985) articolul corespondent al art.118 din proiect este articolul 57 „Încălcarea legislației privind subsolul”. În general, sancțiunile prevăzute pentru alte contravenții din aceste două articole corespondente ale proiectului și ale CCA 1985 sînt comparabile, cu excepția art.118 alin.(2) din proiect. Astfel, art.57 alin.(3) al CCA 1985 prevede: „Prezentarea informației neveridice privind cantitatea și calitatea materiei prime extrase - atrage după sine aplicarea unei amenzi cetățenilor în mărime de trei sute de unități convenționale și persoanelor cu funcții de răspundere - de două mii de unități convenționale”.	Alte riscuri Lipsa consecvenței politicii de sancționare a statului.	Revizuirea sancțiunii prevăzute în art.118 alin.(2) prin prisma practicii de aplicare a art.57 alin.(3) al CCA 1985, în vederea determinării necesității reale de a mări sancțiunea sau de a o menține în limitele propuse la momentul de proiect. În cazul în care asemenea verificări au fost efectuate înainte de includerea acestei sancțiuni în proiect, a se ignora comentariul făcut.
76	Art.118	Art.118 alin.(7): ... se sancționează cu amendă de la 150 la 250 de unități.	Neindicarea subiectului răspunderii contravenționale. A se vedea comentariul făcut la p.13.1 a raportului. Depășirea limitei admisibile pentru sancționarea persoanelor fizice. A se vedea remarca făcută în p.13.2 a raportului.	Coruptibilitate Concurența normelor de drept Lipsa responsabilității clare autorităților (funcționarilor) pentru încălcarea prevederilor din proiect Dezechilibrul dintre încălcare și sancțiune	Indicarea subiectului. Revizuirea sancțiunii de aplicare a amenzi sau modificarea corespunzătoare a art.17 și 35 din Partea Generală a proiectului.
77	Art.118	Art.118 alin.(8): ... amendă, aplicată persoanei cu funcție de răspundere, de 300 de unități.	Depășirea limitei admisibile pentru sancționarea persoanelor fizice. A se vedea remarca făcută în p.13.2 a raportului.	Coruptibilitate Concurența normelor de drept	Revizuirea sancțiunii de aplicare a amenzi sau modificarea corespunzătoare a art.17 și 35 din Partea Generală a proiectului.
78	Art.121	În titlu și în text: Tăierea ilegală sau vătămarea arborilor și arbuștilor pînă la gradul de încetare a creșterii lor ori ... care nu întrerupe creșterea lor se sancționează...	Nu este clar în ce cazuri tăierea este legală. Deosebirea consecințelor de vătămare a arborilor și arbuștilor „pînă la gradul de încetare a creșterii lor ori ... care nu întrerupe creșterea lor” nu este relevantă, din moment ce sancțiunea este aceeași.	Coruptibilitate Normă inutilă	Concretizarea legii care interzice și/sau stabilește condițiile legale de tăiere a arborilor și arbuștilor. Excluderea formulării „pînă la gradul de încetare a creșterii lor ori vătămarea ilegală a arborilor și arbuștilor care nu întrerupe creșterea lor” sau separarea acestora în două alineate diferite cu diferențierea sancțiunii pentru fiecare din ele.
79	Art.124	Încălcarea termenului de restituire a terenului din fondul forestier, neonorarea obligațiilor de a aduce terenurile defrișate în stare utilă	Nu este clară așezarea legală a termenului și a obligațiilor indicate în articol.	Coruptibilitate Norme de trimitere Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	Concretizarea normelor la care se referă contravențiile.
80	Art.125	Încălcarea modului și a termenelor de împădurire a parchetelor exploatate și a terenurilor neîmpădurite...	Nu este clară așezarea legală a procedurii și a termenelor indicate în articol.	Coruptibilitate Norme de trimitere Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative	Concretizarea normelor la care se referă contravențiile.

81	Art.127	Alin.(1): Cositul neautorizat al ierbii pentru fin și pășunatul neautorizat al vitelor... Alin.(2): Culegerea neautorizată a fructelor și pomuşoarelor, a nucilor..., precum și încălcarea termenelor, cantității și a modului de culegere...	Referință abstractă la reguli, așezarea legală a cărora nu este specificată. Referință la acțiuni neautorizate, pentru care survine răspunderea contravențională, fără specificare organului responsabil de autorizarea lor. Nu este clară așezarea legală a procedurii și a termenelor indicate în articol.	Coruptibilitate Norme de trimitere Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	Concretizarea normelor la care se referă contravențiile.
82	Art.135	Încălcarea regulilor sanitare în păduri.	Referință abstractă la reguli, așezarea legală a cărora nu este specificată.	Coruptibilitate Norme de trimitere	Concretizarea normelor la care se referă contravenția.
83	Art.136	În alin.(1): Încălcarea regulilor de apărare împotriva incendiilor în păduri.	Referință abstractă la reguli, așezarea legală a cărora nu este specificată.	Coruptibilitate Norme de trimitere	Concretizarea normelor la care se referă contravenția
84	Art.137	Art.137: Încălcarea modului prevăzut de legislație de creare, completare, păstrare, folosire, evidență, comercializare, achiziție sau de expediere a colecțiilor zoologice...	Referință abstractă la legislație, sursa căreia nu este specificată.	Coruptibilitate Norme de trimitere	Concretizarea normelor la care se referă contravenția.
85	Art.138	Încălcarea modului de folosire a regnului animal în rezervațiile naturale și în alte teritorii ocrotite special.	Nu este clară așezarea legală a procedurii indicate în articol.	Coruptibilitate Norme de trimitere Temeiuri neexhaustive pentru survenirea răspunderii Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	Concretizarea normelor la care se referă contravenția.
86	Art.140	Art.140 alin.(1): Încălcarea regimului de protecție a obiectivelor și complexelor din fondul ariilor naturale protejate de stat, a regulamentelor lor de ordine interioară..."	Referință la regim de protecție, așezarea legală a căruia nu este specificată. Referință la acte care nu sînt făcute publice (regulamente interne) și sursa de aprobare a cărora nu este specificată. Neclaritatea utilizării termenului „obiective” în context.	Coruptibilitate Norme de trimitere Lipsa / insuficiența accesului la informația despre actul subordonat legii Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	Concretizarea normelor la care se referă contravenția. Excluderea referințelor la acte care nu sînt făcute publice sau specificarea în formularea contravenției a cerinței publicării lor. Introducerea unei note după articol pentru definirea noțiunii de „obiectiv” sau, după caz, a expresiei de „obiectiv și complex din fondul ariilor naturale protejate de stat”.
87	Art.141	Încălcarea cerințelor ecologice la construcția, punerea în funcțiune, exploatarea întreprinderilor, instalațiilor, altor obiective...	Referință abstractă la cerințe, așezarea legală a cărora nu este specificată.	Coruptibilitate Norme de trimitere	Concretizarea normelor la care se referă contravenția.
88	Art.144	Depășirea normativelor gradului admisibil... fără autorizația autorității publice împuternicite special pentru aceasta	Referință abstractă la normative, așezarea legală a cărora nu este specificată. Referința neclară la o autoritate publică responsabilă de autorizare anumitor acțiuni.	Coruptibilitate Norme de trimitere Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative	Concretizarea normelor la care se referă contravenția. Specificarea exactă a autorității.

89	Art. 145	Art. 145 alin.(5): Încălcarea regulilor de utilizare a bromurii de metil în agricultură...	Referință abstractă la regim și procedură de utilizare a anumitor substanțe, așezarea legală a cărora nu este specificată.	Coruptibilitate Norme de trimitere Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative	Concretizarea normelor la care se referă contravenția.
90	Art. 147	Neîndeplinirea obligațiilor, prevăzute de legislația în vigoare, privind înregistrarea în actele de bord ale unei nave a operațiunilor cu substanțe nocive pentru sănătatea omului, pentru flora și fauna acvatică ori cu amestecuri ce conțin astfel de substanțe peste normele stabilite, înscrierea în actele de bord a unor falsuri referitoare la astfel de operațiuni se sancționează cu amendă de la 10 la 20 de unități.	Referință la obligații stabilite într-o legislație care nu este specificată. Dublarea prevederilor art.108 alin.(8) al proiectului, care prevede practic aceeași contravenție, dar prevede o altă sancțiune: „Neîndeplinirea de către căpitan sau de către alte persoane din personalul de comandă al unei nave a obligațiilor prevăzute de legislație privind înregistrarea în actele de bord a operațiunilor cu substanțe nocive pentru oameni și pentru resursele viei ale mării, ori cu amestecuri ce conțin astfel de substanțe peste normele stabilite, introducerea în actele de bord a unor mențiuni false referitor la astfel de operațiuni sau refuzul nelegitim de a prezenta actele persoanelor cu funcție de răspundere se sancționează cu amendă de la 50 la 70 de unități sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 40 la 60 de ore”.	Coruptibilitate Norme de trimitere Concurența normelor de drept	Excluderea acestui articol sau a alin.(8) al art.108 al proiectului. În cazul păstrării excluderii alin.(8) al art.108, urmează a fi concretizate normele la care se referă contravenția.
91	Art. 148	În alin.(1): Încălcarea regulilor de testare tehnică și ecologică... În alin.(2): Încălcarea normelor de protecție a aerului atmosferic în timpul efectuării testării tehnice și ecologice.	Referință abstractă la reguli și norme de protecție, așezarea legală a cărora nu este specificată.	Coruptibilitate Norme de trimitere	Concretizarea normelor la care se referă contravenția.
92	Art. 149 și art. 150	Articolele se referă la darea în exploatare și exploatarea vehiculelor cu depășirea normelor admise de emisie a poluanților... Sancțiunea art. 149 "cu sau fără privarea de dreptul..."	Referință abstractă la normative, așezarea legală a cărora nu este specificată. Aplicarea discreționară a sancțiunilor complementare de privare a dreptului de a desfășura o anumită activitate și de afișare și/sau difuzare a actului de sancționare	Coruptibilitate Norme de trimitere Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	Concretizarea normelor la care se referă contravenția.
93	Art. 151	Alin.(1): Nerespectarea modului stabilit de... Alin.(2): Faptele expuse la alin.(1) Alin.(5): Încălcarea regulilor de evidență și control primar în domeniul gestionării deșeurilor, nerespectarea termenelor de prezentare a dărilor de seamă în domeniul nominalizat Alin.(7): Nerespectarea regimului și regulilor de exploatare a instalațiilor de prelucrare și neutralizare a deșeurilor... Alin.(8): Proiectarea și construcția de întreprinderi și de alte obiective... care nu corespund condițiilor de securitate a utilizării, prelucrării și evacuării deșeurilor... Alin.(9):	Referință abstractă la norme, proceduri, termene, reguli, condiții, așezarea legală a cărora nu este specificată.	Coruptibilitate Norme de trimitere Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative	Concretizarea normelor la care se referă contravenția.

		Nerespectarea normelor privind importul, exportul sau tranzitul de deșeuri...			
94	Art.151	Art.151 alin.(2): Depozitarea arbitrară ori în locuri interzise sau utilizarea unor alte procedee de evacuare a deșeurilor fără autorizația autorităților abilitate...	Referința neclară la o autoritate publică responsabilă de autorizare anumitor acțiuni.	Coruptibilitate Nedeterminarea AP responsabile/subiectului la care se referă prevederea	Specificarea exactă a autorității.
95	Art.152	În titlu și în alin.(1): Încălcarea regulilor de evidență, transport, păstrare... Alin.(2): Încălcarea normativelor, regulilor și standardelor care stabilesc modul și limitele aplicării substanțelor menționate la alin.(1)...	Referință abstractă la reguli, normative, standarde proceduri, termene, așezarea legală a cărora nu este specificată.	Coruptibilitate Norme de trimitere Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative	Concretizarea normelor la care se referă contravențiile.
96	Art.153	Art.153: Neîndeplinirea sau îndeplinirea fără respectarea termenului stabilit, a dispozițiilor organelor care exercită controlul de stat asupra protecției mediului privind lichidarea încălcării regulilor de protecție a mediului...	Referința neclară la o autoritate publică responsabilă de autorizare anumitor acțiuni. Referință abstractă la reguli, proceduri, termene, așezarea legală a cărora nu este specificată.	Coruptibilitate Norme de trimitere Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative Nedeterminarea AP responsabile/subiectului la care se referă prevederea	Specificarea exactă a autorității. Concretizarea normelor la care se referă contravențiile.
97	Art.154	Art.154: Neîndeplinirea cerințelor legislației privind expertiza ecologică de stat	Referință abstractă la legislație, sursa căreia nu este specificată.	Coruptibilitate Norme de trimitere	Concretizarea normelor la care se referă contravenția.
98	Art.155 și art.156	În text: ...reguli, norme și instrucțiuni...	Referință abstractă la reguli, așezarea legală a cărora nu este specificată.	Coruptibilitate Norme de trimitere	Concretizarea normelor la care se referă contravențiile.
99	Art.159	Încălcarea Regulilor de protecție a rețelelor electrice cu tensiunea mai mare de 1000 de volți, aprobate de Guvern, având drept urmare sau creînd pericolul unei pane de curent, o deteriorare a rețelelor electrice sau cauzarea unei daune de altă natură economiei naționale...	Stabilirea normei primare printr-un act subordonat legii, nerespectarea căreia atrage răspunderea stabilită prin lege. Nu este clar care sînt alte daune.	Coruptibilitate Norme de blanșetă Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	Includerea unei note după acest articol pentru a explica ce se are în vedere prin „alte daune”.
	Art.160	... încălcarea regulilor de folosire a energiei electrice, termice sau a gazelor de către consumatori...	Referință la reguli, așezarea legală a căreia nu este specificată. Referință la acte care nu sînt făcute publice și sursa de aprobare a cărora nu este specificată.	Coruptibilitate Norme de trimitere Lipsa / insuficiența accesului la informația despre actul subordonat legii	Concretizarea normelor la care se referă contravenția. Excluderea referințelor la acte care nu sînt făcute publice sau specificarea în formularea contravenției a cerinței publicării lor.
	Art.163	... amendă, aplicată persoanei cu funcție de răspundere, de la 100 la 500 de unități... "cu sau fără privarea	Depășirea limitei admisibile pentru sancționarea persoanelor fizice. A se vedea remarca făcută în p.13.2 a raportului. Aplicarea discreționară a sancțiunilor complementare de	Coruptibilitate Concurența normelor de drept Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive Formulare ambiguă care admite	Revizuirea sancțiunii de aplicare a amenzii sau modificarea corespunzătoare a art.17 și 35 din Partea

	de dreptul"	privare a dreptului de a desfășura o anumită activitate și de afișare și/sau difuzare a actului de sancționare	interpretări abuzive	Generală a proiectului.
Art.164	Încălcarea modului de luare la evidență a persoanei fizice care are nevoie de îmbunătățirea condițiilor de trai, modului de scoaterea acesteia de la evidență și de acordare a locuinței, nerespectarea termenelor de instalare....	Referință abstractă la proceduri și termene, așezarea legală a cărora nu este specificată.	Coruptibilitate Norme de trimitere Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative	Concretizarea normelor la care se referă contravenția.
Art.165	În alin.(1) și (2): ...nerealizarea nivelului de calitate al construcțiilor corespunzător exigențelor esențiale... Alin.(2) lit.b) ...diriginți de șantier atestați conform prevederilor legale... Alin.(2) lit.c) ...neprezentarea documentelor și actelor solicitate de persoane cu atribuții de control, conform prevederilor legale... Alin.(2) lit.d) ...fără respectarea documentelor normative privind rezistența și stabilitatea lor... Alin.(2) lit.e) ...cu încălcarea prevederilor privind autorizarea și executarea acestora, neexecutarea obligațiilor de urmărire a comportării în exploatare a construcțiilor referitor la rezistență și stabilitate, neexecutarea lucrărilor de întreținere, reparație și consolidare care decurg din această urmărire... Alin.(2) lit.f) ...specialiștii verficatori de proiecte atestați conform prevederilor legale... Alin.(2) lit.g) ...consolidări care pot afecta exigențele esențiale fără proiect verificat de specialiștii verficatori de proiecte atestați conform prevederilor legale... Alin.(2) lit.h) ...responsabili tehnici atestați conform prevederilor legale...	Referință abstractă la legislație, sursa căreia nu este specificată. Referințe la exigențe esențiale, obligații și atestare „conform prevederilor legale”, așezarea legală a cărora nu este specificată.	Coruptibilitate Norme de trimitere Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	Concretizarea normelor la care se referă contravențiile.
Art.166	... amendă, aplicată persoanei cu funcție de răspundere, de la 400 la 500 de unități...	Depășirea limitei admisibile pentru sancționarea persoanelor fizice. A se vedea remarca făcută în p.13.2 a raportului.	Coruptibilitate Concurența normelor de drept Lipsa sancțiunilor clare și proporționale pentru încălcarea prevederilor din proiect Dezechilibru dintre încălcare și sancțiune	Revizuirea sancțiunii de aplicare a amenzii sau modificarea corespunzătoare a art.17 și 35 din Partea Generală a proiectului.

Art.167	Încălcarea regulilor de asigurare, în modul stabilit de către autoritatea administrației publice locale, a curățeniei în localitățile urbane...	Referință la acte care nu sînt făcute publice și sursa de aprobare a cărora nu este specificată.	Coruptibilitate Lipsa / insuficiența accesului la informația despre actul subordonat legii	Specificarea în formularea contravenției a cerinței publicării lor.
Art.168	...amendă, aplicată persoanei cu funcție de răspundere, de la 200 la 300 de unități...	Depășirea limitei admisibile pentru sancționarea persoanelor fizice. A se vedea remarca făcută în p.13.2 a raportului.	Coruptibilitate Concurența normelor de drept	Revizuirea sancțiunii de aplicare a amenzii sau modificarea corespunzătoare a art.17 și 35 din Partea Generală a proiectului.
Art.170	Producerea și/sau comercializarea semințelor neconforme, după calitate, standardelor în vigoare...	Referință abstractă la norme tehnice și standarde în vigoare, așezarea legală a cărora nu este specificată.	Coruptibilitate Norme de trimitere	Concretizarea normelor la care se referă contravenția.
Art.170	... amendă, aplicată persoanei cu funcție de răspundere, de 250 de unități...	Depășirea limitei admisibile pentru sancționarea persoanelor fizice. A se vedea remarca făcută în p.13.2 a raportului.	Coruptibilitate Concurența normelor de drept	Revizuirea sancțiunii de aplicare a amenzii sau modificarea corespunzătoare a art.17 și 35 din Partea Generală a proiectului.
Art.171	Producerea și comercializarea neautorizată a materialului de înmulțire și săditor pomicol și bacifer, fără documentație sau cu documentație întocmită cu încălcarea cerințelor stabilite...	Referință abstractă la cerințe stabilite, așezarea legală a cărora nu este specificată.	Coruptibilitate Norme de trimitere Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative	Concretizarea normelor la care se referă contravenția.
Art.174	Nerespectarea regimului fitosanitar și de carantină, încălcarea tehnologiei de cultivare a plantațiilor pomicele și bacifere...	Referință abstractă la regim fitosanitar și de carantină, tehnologii de cultivare, așezarea legală a cărora nu este specificată.	Coruptibilitate Norme de trimitere	Concretizarea normelor la care se referă contravenția.
Art.175	Neexecutarea sau încălcarea regulilor de efectuare a măsurilor obligatorii de combatere a organismelor dăunătoare, fapt ce a condiționat apariția și răspîndirea în masă a bolilor, vătămătorilor și buruienilor...	Referință abstractă la reguli, așezarea legală a cărora nu este specificată. Nu este clar ce se înțelege prin răspîndirea în masă: care trebuie să fie aria / suprafața de răspîndire pentru a califica producerea consecințelor dăunătoare ca fiind „în masă”.	Coruptibilitate Norme de trimitere Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	Concretizarea normelor la care se referă contravenția. Includerea unei note după articol pentru a explica înțelesul expresiei de „răspîndire în masă”.
Art.175	...amendă, ... aplicată persoanei cu funcție de răspundere, de 250 de unități...	Depășirea limitei admisibile pentru sancționarea persoanelor fizice. A se vedea remarca făcută în p.13.2 a raportului.	Coruptibilitate Concurența normelor de drept	Revizuirea sancțiunii de aplicare a amenzii sau modificarea corespunzătoare a art.17 și 35 din Partea Generală a proiectului.
Art.176	... fără controlul de carantină și fără tratare, atunci cînd un astfel de control și o astfel de tratare sînt obligatorii, conform prevederilor legislației...	Referință abstractă la legislație, sursa căreia nu este specificată.	Coruptibilitate Norme de trimitere	Concretizarea normelor la care se referă contravenția.

Art. 179	Încălcarea regulilor și normelor sanitaro-veterinare, nerespectarea rigorilor de carantină, antiepidemice, alor măsuri sanitaro-veterinare...	Referință abstractă la reguli, norme, rigori și măsuri, așezarea legală a cărora nu este specificată.	Coruptibilitate Norme de trimitere Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative Temeiuri neexhaustive pentru survenirea răspunderii Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	Concretizarea normelor la care se referă contravenția.
Art. 180 alin. (1), (2) și (4)	Alin. (1): ...nerespectarea normelor tehnologice și instrucțiunilor ale Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare la efectuarea însămânțării artificiale... Alin. (2): ...fără testarea și omologarea lui conform normelor în vigoare ale Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare... Alin. (4): Încălcarea regulilor de evidență a animalelor...	Referință abstractă la reguli și norme tehnologice și instrucțiunilor ale Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, așezarea legală a cărora nu este specificată. Referință la acte care nu sînt făcute publice și sursa de aprobare a cărora nu este specificată.	Coruptibilitate Norme de trimitere Lipsa / insuficiența accesului la informația despre actul subordonat legii	Concretizarea normelor la care se referă contravenția. Specificarea în formularea contravenției a cerinței publicării lor.
Art. 181	Încălcarea regulilor de producere și comercializare a nutrețurilor...	Referință abstractă la reguli, așezarea legală a cărora nu este specificată.	Coruptibilitate Norme de trimitere Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative Temeiuri neexhaustive pentru survenirea răspunderii Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	Concretizarea normelor la care se referă contravenția.
Art. 182 alin. (1) și alin. (2)	Încălcarea regulilor și normelor tehnologice de evaluare calitativă a animalelor... Sancțiunea "...cu sau fără privarea de dreptul..."	Referință abstractă la reguli, norme, rigori și măsuri, așezarea legală a cărora nu este specificată. Aplicarea discreționară a sancțiunilor complementare de privare a dreptului de a desfășura o anumită activitate și de afișare și/sau difuzare a actului de sancționare	Coruptibilitate Norme de trimitere Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative Temeiuri neexhaustive pentru survenirea răspunderii Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	Concretizarea normelor la care se referă contravenția.
Art. 183	Încălcarea modului stabilit de încercare și raionare...	Referință abstractă la proceduri, așezarea legală a cărora nu este specificată.	Coruptibilitate Norme de trimitere	Concretizarea normelor la care se referă contravenția.
Art. 184	Comercializarea materialului de înmulțire și săditor viticol necorespunzător normelor tehnice...	Referință abstractă la norme tehnice, așezarea legală a cărora nu este specificată.	Coruptibilitate Norme de trimitere	Concretizarea normelor la care se referă contravenția.
Art. 185	Înființarea de plantații viticole pe o suprafață de peste 0,15 ha cu soiuri neraionate sau cu material săditor viticol necorespunzător normelor tehnice...	Referință abstractă la proceduri și norme tehnice, așezarea legală a cărora nu este specificată.	Coruptibilitate Norme de trimitere	Concretizarea normelor la care se referă contravenția.
Art. 186	Încălcarea modului stabilit de legislație de trecere la pierdere...	Referință abstractă la proceduri, așezarea legală a cărora nu este specificată.	Coruptibilitate Norme de trimitere	Concretizarea normelor la care se referă contravenția.

Art.187	Încălcarea normelor de capacitate a traficului de pasageri...	Referință abstractă la norme de capacitate, așezarea legală a cărora nu este specificată.	Coruptibilitate Norme de trimitere	Concretizarea normelor la care se referă contravenția.
Art188 alin.(3) și (4)	Alin.(3): Încălcarea regulilor de trecere a transportului cu tracțiune animală și de mînare a vitelor peste liniile de cale ferată, precum și de pășunare a vitelor în apropierea liniilor de cale ferată ... Alin.(4): Traversarea de către pietoni a liniilor de cale ferată în locuri interzise sau încălcarea regulilor de traversare în locurile indicate...	Referință abstractă la reguli de securitate și de altă natură, așezarea legală a cărora nu este specificată.	Coruptibilitate Norme de trimitere	Concretizarea normelor la care se referă contravenția.
Art.189 alin.(1) și (3)	Alin.(1): Încălcarea regulilor de navigație în apele interioare, a normelor de capacitate a navelor pentru pasageri, ... nerespectarea regulilor de securitate a pasagerilor la îmbarcare, ... încălcarea regulilor de intrare și ieșire din port, de trafic și de staționare a navelor în rada portului... Alin.(3): Efectuarea fără permisiune a lucrărilor de scafandrier, de drenaj și de foraj în apele portuare, nerespectarea regulilor de semnalizare în timpul unor astfel de lucrări...	Referință abstractă la reguli de navigație, normative de capacitate etc., așezarea legală a cărora nu este specificată.	Coruptibilitate Norme de trimitere	Concretizarea normelor la care se referă contravenția.
Art.190 alin.(1)	Nerespectarea regulilor de amplasare a indicatoarelor și a instalațiilor pentru marcaj...	Referință abstractă la reguli de securitate a zborurilor și de amplasare a indicatoarelor și a instalațiilor pentru marcaj; așezarea legală a cărora nu este specificată.	Coruptibilitate Norme de trimitere Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	Concretizarea normelor la care se referă contravenția.
Art.191	Încălcarea regulilor de zbor ale aeronavelor	Referință abstractă la reguli de zbor a aeronavelor, așezarea legală a cărora nu este specificată.	Coruptibilitate Norme de trimitere	Concretizarea normelor la care se referă contravenția.
Art.192 alin.(1)-(4)	Încălcarea regulilor traficului de încărcături periculoase, de mare gabarit sau supragrele...	Referință abstractă la reguli de trafic de încărcături, așezarea legală a cărora nu este specificată.	Coruptibilitate Norme de trimitere	Concretizarea normelor la care se referă contravenția.
Art.194	...vehiculelor de transport în comun...	Expresia „transport în comun” este defectuoasă, în urma traducerii mot-a-mot din limba rusă. Nu este clar de ce într-un caz se folosește expresia „transport în comun”, iar în alt caz – „vehicule de transport în comun”	Coruptibilitate Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive Utilizarea termenilor diferiți cu referință la același fenomen / același termen pentru fenomene diferite	Înlocuirea expresiei. Uniformizarea limbajului utilizat în cadrul articolului.
Art.198	Alin.(1): Încălcarea regulilor de	Referință abstractă la reguli de înregistrare, de evidență și de folosire	Coruptibilitate Norme de trimitere	Concretizarea normelor la care se

	Înregistrare și de evidență a navelor... Alin.(2): Încălcarea regulilor de folosire a navelor...	a navelor, așezarea legală a cărora nu este specificată.		referă contravenția.
Art.199	...fără autorizația de rigoare, neînregistrate în modul stabilit...	Referință abstractă la reguli de exploatare, așezarea legală a cărora nu este specificată. Nu este clar, care autorizație este de rigoare, cine o eliberează, care este modul stabilit și unde el este prevăzut.	Coruptibilitate Norme de trimitere	Concretizarea normelor la care se referă contravenția.
Art.200	Încălcarea regulilor de exploatare tehnică...	Referință abstractă la reguli de exploatare tehnică, așezarea legală a cărora nu este specificată.	Coruptibilitate Norme de trimitere	Concretizarea normelor la care se referă contravenția.
Art.201	Încălcarea regulilor de securitate în construcția, exploatarea și repararea conductelor magistrale... Sanțiunea "cu sau fără privarea de dreptul..."	Referință abstractă la reguli de securitate, așezarea legală a cărora nu este specificată. Aplicarea discreționară a sancțiunilor complementare de privare a dreptului de a desfășura o anumită activitate și de afișare și/sau difuzare a actului de sancționare	Coruptibilitate Norme de trimitere Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	Concretizarea normelor la care se referă contravenția.
Art.202 alin.(1)	...Încălcarea regulilor de întreținere a autodrumurilor de folosință publică...	Referință abstractă la reguli de întreținere a drumurilor, așezarea legală a cărora nu este specificată.	Coruptibilitate Norme de trimitere	Concretizarea normelor la care se referă contravenția.
Art.203	Alin.(1): Circulația pe drumurile naționale a vehiculelor cu șenile, cu tracțiune animală, precum și a celor neechipate corespunzător... Alin.(2): Nerespectarea restricțiilor de tonaj sau de gabarit menite să protejeze drumurile sau lucrările de artă aferente	Referință abstractă la reguli de folosire a drumurilor, la restricții de tonaj sau de gabarit menite să protejeze drumurile, așezarea legală a cărora nu este specificată. Este neclară noțiunea „vehiculelor neechipate corespunzător”.	Coruptibilitate Norme de trimitere Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	Concretizarea normelor la care se referă contravenția. Specificarea noțiunea „vehiculelor neechipate corespunzător” în textul articolului sau, eventual, într-o notă.
Art.206	Neîndeplinirea de către proprietarii sau persoanele care gestionează o proprietate a obligațiilor de amenajare, reparare și curățire...	Referință abstractă la obligații de amenajare, reparare și curățire, așezarea legală a cărora nu este specificată.	Coruptibilitate Norme de trimitere Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	Concretizarea normelor la care se referă contravenția.
Art.207 alin.(1)	Exploatarea vehiculelor cu defecte tehnice a căror exploatare este interzisă prin regulile de circulație rutieră...	Referință abstractă la reguli de exploatare a vehiculelor și la reguli de circulație rutieră, așezarea legală a cărora nu este specificată.	Coruptibilitate Norme de trimitere Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	Concretizarea normelor la care se referă contravenția.
Art.208	În alin.(1): Încălcarea regulilor înmatriculării sau înregistrării de stat ... În alin.(2): Conducerea unui vehicul care nu a fost înmatriculat sau înregistrat în modul stabilit sau nu a fost supus reviziei tehnice...	Referință abstractă la reguli de înmatriculare și înregistrare de stat a vehiculelor, precum și la proceduri, așezarea legală a cărora nu este specificată.	Coruptibilitate Norme de trimitere	Concretizarea normelor la care se referă contravenția.
Art.209	În alin.(1): Conducerea unui vehicul cu numărul de înmatriculare indescifrabil,	Referință abstractă la reguli de amplasare a numerelor de înmatriculare, cerințelor standardului de înmatriculării de stat și regulament, așezarea legală a cărora nu este	Coruptibilitate Norme de trimitere	Concretizarea normelor la care se referă contravenția.

		nestandardizat sau amplasat cu încălcarea cerințelor standardului înmatriculării de stat... În alin.(2): Nesemnălizarea vehiculului cu semnul distinctiv corespunzător regulamentului...	specificată.		
Art.212 alin.(1)-(4)	În alin.(1) și (3): ...persoană care se află în stare de beție produsă de alcool ce depășește gradul minim admisibil stabilit de Guvern... În alin.(2) și (4): ...persoană în stare de beție produsă de alcool ce depășește gradul avansat de alcoolemie stabilit de Guvern...	Referințe la grade stabilite de Guvern, așezarea legală a cărora nu este specificată.	Coruptibilitate Norme de trimitere Norme de blanchetă	Concretizarea normelor la care se referă contravenția.	
Art.213	Eschivarea conducătorului de vehicul de la proba de determinare a stării de beție produsă de alcool sau de alte substanțe, date fiind temeuri rezonabile de a presupune o astfel de stare...	Formularea „date fiind temeuri rezonabile de a presupune o astfel de stare” lasă discreții prea largi autorității de executare a acestor prevederi.	Coruptibilitate Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	Specificarea expresă a temeiurilor menționate fie nemijlocit în articol. Fie într-o notă la finele articolului.	
Art.214 alin.(1) și (2)	În alin.(1): Încălcarea regulilor de folosire a centurii de siguranță, căștii de protecție a motociclistului... În alin.(2): Purtarea convorbirilor radiotelefonice în necorespondere cu cerințele regulamentului...	Referințe la reguli, rigori și cerințe ale regulamentului, așezarea legală a cărora nu este specificată.	Coruptibilitate Norme de trimitere Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative Temeuri neexhaustive pentru survenirea răspunderii Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	Concretizarea normelor la care se referă contravenția.	
Art.216	Încălcarea de către conducătorul vehiculului a regulilor de traversare a liniei de cale ferată prin pasajul de la nivel cu ea...	Referințe la reguli de traversare a liniei de cale ferată, așezarea legală a cărora nu este specificată.	Coruptibilitate Norme de trimitere	Concretizarea normelor la care se referă contravenția.	
Art.217	În alin.(3): Neacordarea de prioritate pietonilor sau cicliștilor, conform prevederilor legale, se sancționează cu amendă de 10 unități. În alin.(4): Nerespectarea regulilor de circulație prin zonele rezidențiale se sancționează cu amendă de 10 unități	Referințe la reguli de oprire și neacordare de prioritate, așezarea legală a cărora nu este specificată.	Coruptibilitate Norme de trimitere Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	Concretizarea normelor la care se referă contravenția.	
Art.218 alin.(1)	Nerespectarea de către conducătorul de vehicul a indicatoarelor rutiere de prioritate ... a exigențelor de folosire a dispozitivelor de iluminat la căderea întunericului.	Referințe la dispozitivele de iluminat la căderea întunericului, așezarea legală a cărora nu este specificată.	Coruptibilitate Norme de trimitere	Concretizarea normelor la care se referă contravenția.	

Art.220	Încălcarea regulilor de circulație rutieră soldată cu cauzarea de leziuni corporale ușoare	Referințe la reguli de circulație rutieră, așezarea legală a cărora nu este specificată.	Coruptibilitate Norme de trimitere	Concretizarea normelor la care se referă contravenția.
Art.222 alin.(1) și (2)	Încălcarea de către conducătorul de vehicul a dispozițiilor din regulament...	Referințe la dispoziții din regulament, așezarea legală a cărora nu este specificată.	Coruptibilitate Norme de trimitere	Concretizarea normelor la care se referă contravenția.
Art.223 alin.(1)- și (3)	În alin.(1): Ignorarea de către pietoni a semnalelor ... a regulilor de deplasare pe autostrăzi a motocicletiștilor, bicicliștilor, vizitivilor În alin.(2) și (3): Încălcarea de către persoanele indicate la alin.(1) a dispozițiilor din regulament.	Referințe la reguli de circulație, dispoziții din regulament, a de deplasare pe autostrăzi a motocicletiștilor, bicicliștilor, vizitivilor, așezarea legală a cărora nu este specificată.	Coruptibilitate Norme de trimitere Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative Temeiuri neexhaustive pentru survenirea răspunderii Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	Concretizarea normelor la care se referă contravenția.
Art. 229	Încălcarea normelor de emisie electromagnetică și de perturbații industriale admisibile pentru radiorecepție, împiedicarea recepționării programelor audiovizualului sau a funcționării echipamentelor și liniilor de telecomunicații	Articolul dat nu concretizează cine (ce autoritate) este competent să stabilească normele de emisie electromagnetică și de perturbații industriale admisibile și așezarea legală a cărora nu este specificată.	Coruptibilitate Norme de trimitere	Propunem precizarea autorității responsabile prin nominalizarea acesteia. Concretizarea normelor la care se referă contravenția.
Art.230	Încălcarea regulilor de protecție a liniilor de telecomunicații	Articolul dat nu concretizează cine (ce autoritate) este competent să stabilească regulile de protecție a liniilor de telecomunicații și așezarea legală a cărora nu este specificată.	Coruptibilitate Norme de trimitere	Propunem precizarea autorității responsabile prin nominalizarea acesteia. Concretizarea normelor la care se referă contravenția.
Art.231	Crearea și operarea mijloacelor de telecomunicații susceptibile să cauzeze prejudicii sănătății	Articolul dat reiterează art. 143/2 din Codul cu privire la contravențiile administrative și, în opinia noastră, contrazice art. 224 din proiect care prevede activitatea desfășurată în domeniul telecomunicațiilor fără licență (autorizație) ori cu licență (autorizație) a căror acțiune este suspendată sau a încetat. De asemenea sintagma „în mod ilegal” nu este suficientă de clară și previzibilă.	Coruptibilitate Concurența normelor de drept Temeiuri neexhaustive pentru survenirea răspunderii Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	De exclus art. 231 din proiect
Art.236	Deteriorarea intenționată sau deschiderea neautorizată a dispozitivelor și a construcțiilor destinate serviciilor poștale în sancțiune lipsește plafonul minim	Art. 236 din proiect este în concurență cu norma art. 268 din Codul penal care prevede răspunderea pentru deteriorarea sau distrugerea intenționată a căilor de comunicație și a mijloacelor de transport. Mai mult, Codul penal conține și art. 197 - Distrugerea sau deteriorarea intenționată a bunurilor.	Coruptibilitate Concurența normelor de drept Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative Lipsa unor termene concrete Confundarea / dublarea tipurilor de răspundere juridică pentru aceeași încălcare Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	Propunem reducerea componenței contravenționale examinate doar la „ deschiderea neautorizată a dispozitivelor și a construcțiilor destinate serviciilor poștale”. A se vedea și propunerea de la art. 238 din proiect
Art.238	Deteriorarea intenționată a liniilor, instalațiilor și echipamentelor de telecomunicații	Art. 238 din proiect este în concurență normelor cu norma art. 236 din proiect și cu art. 268 din Codul penal care prevede răspunderea pentru deteriorarea sau distrugerea intenționată a căilor de comunicație și a mijloacelor de transport. Mai mult, Codul penal conține și art. 197 - Distrugerea sau	Coruptibilitate Concurența normelor de drept Confundarea / dublarea tipurilor de răspundere juridică pentru aceeași încălcare	O oportunitate ar fi ca în noul Cod contravențional să fie un articol general, similar art. 197 din Codul penal. Dacă art. 197 din Codul penal prevede răspunderea penală

			deteriorarea intenționată a bunurilor.		daca dauna depășește proporțiile mari, atunci articolul din proiect să prevadă în proporții mici cu specificarea în mod obligatoriu a noțiunii respective în Parte Generală a proiectului.
Art.239	Încălcarea modului de editare și difuzare a publicațiilor periodice și a emisiunilor	De fapt, această activitatea este nu altceva decât activitatea ilegală de întreprinzător – răspunderea pentru care este stabilită la art. 242 din proiect. Norme similare sînt și-n art. 125 din Codul penal care definește aceasta activitate și art. 241 din Codul penal.	Coruptibilitate Concurența normelor de drept Dezechilibru dintre încălcare și sancțiune Temeiuri neexhaustive pentru survenirea răspunderii Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	De exclus	
Capitolul XV	Contravenții împotriva activității economice		Coruptibilitate Concurența normelor de drept	Propunem comasarea Capitolului XV cu Capitolul XVI Contravenții împotriva fiscalității și valorilor mobiliare. Concomitent, contravențiile împotriva valorilor mobiliare ar putea fi expuse distinct într-un capitol separat.	
Art. 242	Desfășurarea ilegală a activității de întreprinzător	Atenționăm că proiectul Codului prevede mai multe componente care dublează răspunderea pentru desfășurarea ilegală a activității de întreprinzător, și anume: Art. 298 din proiect prevede răspunderea pentru activitatea în lipsa codului fiscal ... – prevedere ce dublează art. 242 alin. (2) ș.a. Concomitent, în opinia noastră, prevederile art. 242 alin. (7) ce stabilesc răspunderea pentru utilizarea emblemei comerciale sau mărcii de producție străine - se referă la protecția drepturilor intelectuale, dar nu la activitatea ilegală de întreprinzător.	Coruptibilitate Concurența normelor de drept Confundarea / dublarea tipurilor de răspundere juridică pentru aceeași încălcare	Propunem a revedea toate articolele din proiect ce se referă la activitatea ilegală de întreprinzător comasindu-le într-un singur articol – art. 242. Art. 242 alin. (7) propunem excluderea textului „ sau cu emblemă comercială ori marcă de producție străine”	
Art.243	Achiziționarea, păstrarea, transportul, desfacerea sau comercializarea ilegală a valorilor materiale	Avînd în vedere că legislația regulatoare modifică, periodic, categoria de valori materiale pentru care este nevoie de dovada originii și provenienței, precum și condițiile în care achiziționarea, păstrarea, transportul, desfacerea sau comercializarea, considerăm că existența unei asemenea dovezi este oportună	Coruptibilitate Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	De precizat în textul noimei art. 243 din proiect – după sintagma „ provenienței lor” cu textul, „dacă dispunerea de asemenea dovadă este obligatorie”	
Art.244	Încălcarea modului de prezentare a datelor neaferele calculării și vărsării impozitelor la buget	Prevederile art. dat se reiterează, confundîndu-se cu art. 242	Coruptibilitate Concurența normelor de drept	De exclus	
Art.245	Încălcarea regulilor de calculare și vărsare a impozitelor și a altor obligații la bugetul public național	Acest articol privește fiscalitatea și urmează a fi plasat în Capitolul XVI. Alineatele (4) – (6) reiterează normele art. 282, 283, 284, 285, 298, 299, 301 302 din proiect. Alin. (2) art. 245 – sintagma „instituții de credit” nu corespunde legislației în vigoare Alin. (8) art. 245 – repetă art. 284 din proiect	Coruptibilitate Concurența normelor de drept	De revăzut. O oportunitate este de divizat articolul în 2-a componente, unul să prevadă art. 245 alin. (1), iar alta componenta să fie specială și să privească doar contribuțiile sociale (cu condiția coroborării cu art. art. 282, 283, 284, 285, 298, 299, 301-304 din	

					proiect) . Concomitent, o comasare cu art. 302, de asemenea va permite evitarea dublării prevederilor. De substituit sintagma „instituții de credit” cu „instituții financiare” – a se vedea Legea 550/21.07.95 instituțiilor financiare.
Art.246	Încălcarea regulilor de calculare și de plată a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală	Alin. (4) art. 246 repetă normele art. 282, 283, 284, 285, 298, 299, 301 și 302 din proiect.	Coruptibilitate Concurența normelor de drept Confundarea / dublarea tipurilor de răspundere juridică pentru aceeași încălcare Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	De coroborat	
Art.247	Încălcarea modului de trecere la conturi și de virare de pe ele a mijloacelor bănești de către instituțiile financiare	Articolul dat este în concurența normelor ci normele art. 287 din proiect	Coruptibilitate Concurența normelor de drept Confundarea / dublarea tipurilor de răspundere juridică pentru aceeași încălcare	De comasat evitând dublarea	
Art.248	Comerțul cu mărfuri a căror comercializare este interzisă sau limitată	Este un articol imprecis. Legislația țării sancționează penal comerțul cu mărfuri interzise comerțului liber. Concomitent, comerțul limitat se permite doar în prezența de autorizații speciale. Altfel zis – activitatea ce se încadrează în prevederile art. 248 și nu este altceva decât antreprenoriat ilegal – fapta sancționabilă conform art. 242 din proiect.	Coruptibilitate Concurența normelor de drept	De exclus	
Art.249	Atribuirea ilegală produselor alimentare a proprietăților profilactice și/sau curative	Propunem excluderea cuvântului „alimentare” din text pentru lărgirea textului de aplicare a acestei norme. Propunem strămutarea acestui articol la Capitolul VI „Contravenții împotriva sănătății populației, sănătății persoanei, stării sanitaro-epidemiologice”	Coruptibilitate Lacune de drept Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	Textul „ Ministerului Sănătății și Protecției Sociale” de substituit cu „Ministerul Sănătății”. De asemenea propunem excluderea cuvântului „alimentare” din text pentru lărgirea textului de aplicare a acestei norme. Propunem strămutarea acestui articol la Capitolul VI „Contravenții împotriva sănătății populației, sănătății persoanei, stării	
Art.250	Plasarea pe piață a produselor alimentare perisabile fără indicarea datei limită de consum sau după o astfel de dată Sancțiunea "cu sau fără"	Articolul dat dublează prevederile art. 256. Aplicarea discreționară a sancțiunilor complementare de privare a dreptului de a desfășura o anumită activitate și de afișare și/sau difuzare a actului de sancționare	Coruptibilitate Concurența normelor de drept Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	De exclus comasînd prevederile la art. 256	
Art.251	Folosirea, la producerea (prepararea) de produse alimentare, a materiei prime cu termenul de valabilitate expirat	Articolul respectiv nu ține de domeniul reglementat de capitolul în cauză. Aplicarea discreționară a sancțiunilor complementare de privare a dreptului de a desfășura o anumită activitate și de afișare și/sau difuzare a actului de sancționare	Coruptibilitate Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive Nerespectarea exigențelor de tehnică legislativă	Propunem strămutarea acestui articol la Capitolul VI „Contravenții împotriva sănătății populației, sănătății persoanei, stării	

		Sanctiunea "cu sau fără ..."			
Art.252	Plasarea pe piață a produselor alimentare pentru care a fost decisă fortificarea, dar care nu au fost fortificate	Articolul respectiv nu ține de domeniul reglementat de capitolul în cauză. Textul „ Ministerului Sănătății și Protecției Sociale” de substituit cu „Ministerul Sănătății”.	Coruptibilitate Concurența normelor de drept Nerespectarea exigențelor de tehnică legislativă	Textul „ Ministerului Sănătății și Protecției Sociale” de substituit cu „Ministerul Sănătății”. Propunem strămutarea acestui articol la Capitolul VI „Contravenții împotriva sănătății populației, sănătății persoanei, stării	
Art.253	Încălcarea regulilor de exploatare a casei de înregistrare	Articolul dat reiterează norma contravențională a art. Articolul 296. Neutilizarea casei de înregistrare	Coruptibilitate Concurența normelor de drept	Acest articol privește fiscalitatea și urmează a fi plasat în Capitolul XVI De coroborat cu art. 296	
Art.254	Transportul sau comercializarea mărfurilor supuse accizelor fără marcarea cu timbre de acciz	Articolul dat trebuie de coroborat cu art. Articolul 303. Lipsa certificatului de acciz și/sau a timbrelor de acciz	Coruptibilitate Concurența normelor de drept Confundarea / dublarea tipurilor de răspundere juridică pentru aceeași încălcare	De coroborat	
Art.256	Încălcarea regulilor de comerț în întreprinderile de comerț și de alimentație publică, precum și de către persoanele fizice care se ocupă cu comerț	Unele noțiuni sunt depășite: „întreprinderile de comerț și de alimentație publică”, „persoanele fizice care se ocupă cu comerț” Totodată articolul face referință abstractă la niște reguli, așezarea legală a cărora nu este clară. Repetă art. 250	Coruptibilitate Norme de trimitere Concurența normelor de drept	Modificarea denumirii articolului 256. propunem o variantă similară: „Încălcarea regulilor de comerț” Propunem completarea alin. (2) cu textul „punerea în vânzare” – transformînd astfel componența în una formală, ceea ce îi va spori eficiența. De coroborat cu art. 250	
Art.257	Încălcarea regulilor de comerț ambulant	Dublează prevederile art. 242 și art. 256 Referință abstractă la niște reguli, așezarea legală a cărora nu este clară.	Coruptibilitate Norme de trimitere Concurența normelor de drept	De coroborat cu art. 242 și 256	
Art.258	Încălcarea regulilor de comerț pe piață	„Comerț de piață” de substituit cu „comerț în piață”	Coruptibilitate Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	De coroborat	
Art. 262	Încălcarea regulilor de preschimbare a mărfurilor nealimentare cumpărate în rețeaua de comerț cu amănuntul	Este necesară conformarea textului dispoziției cu terminologia “Înlocuirea produsului” dar nu “preschimbarea marfei” - astfel cum se prevede în art. 14 din Legea nr. 105/13.03.2003 privind protecția consumatorilor.	Coruptibilitate Concurența normelor de drept Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive Utilizarea termenilor diferiți cu referință la același fenomen / aceluiași termen pentru fenomene diferite	Propunem redactarea dispoziției articolului dat, prin excluderea textului “ Încălcarea regulilor de preschimbare a mărfurilor nealimentare, cumpărate în rețeaua de comerț cu amănuntul, care se manifestă prin”. Finalmente, propunem o următoare redacție: „Refuzul neîntemeiat de a înlocui produsul	

					sau de a i se restitui contravaloarea, în conformitatea cu prevederile Legii privind protecția consumatorilor, se sancționează cu” De asemenea urmează a fi modificată corespunzător și denumirea.
Art. 266	Folosirea ilicită a mărcii sau a denumirii de origine a produselor	Acest articol este în concurența cu art. 99-101 care se refera la protecția drepturilor industriale.	Coruptibilitate Concurența normelor de drept Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative Confundarea / dublarea tipurilor de răspundere juridică pentru aceeași încălcare	Propunem comasarea și/sau replasarea art. 266 alături de articolele ce privesc drepturile industriale.	
Art.267	Încălcarea de către subiectele activității comerciale din sfera alimentației publice a condițiilor prevăzute pentru categoria respectivă Sancțiunea "cu sau fără"	Considerăm că activitatea fără certificat de acordare a categoriei – este aceeași activitate ilegală de întreprinzător. De aceea propunem comasarea art. 267 cu art. 241 din proiect. Aplicarea discreționară a sancțiunilor complementare de privare a dreptului de a desfășura o anumită activitate și de afișare și/sau difuzare a actului de sancționare	Coruptibilitate Concurența normelor de drept Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	Propunem comasarea art. 267 cu art. 242 din proiect, sau replasarea articolului alături de art. 242	
Art.270	Încălcarea legislației cu privire la fabricarea și la circulația producției alcoolice	Alin. (3) prevede răspunderea pentru darea în arendă de spații către agenți economici care nu au licență (autorizație). Considerăm că verificarea licenței nu este de competența locatorului. De asemenea atenționăm că conform Codului civil – arenda privește terenul, iar locațiunea – imobilul.	Coruptibilitate Concurența normelor de drept Dezechilibru dintre încălcare și sancțiune Temeiuri neexhaustive pentru survenirea răspunderii Utilizarea termenilor diferiți cu referință la același fenomen / aceluiași termen pentru fenomene diferite	Alin. (3) de exclus.	
Art.271	Falsificarea documentelor privind calitatea producției alcoolice	Orice falsificare care sub incidența prevederilor Codului penal	Coruptibilitate Concurența normelor de drept	De exclus	
Art.276	Încălcarea legislației cu privire la insolvabilitate	Considerăm un asemenea articol ineficient. Mai mult, Codul penal prevede răspunderea pentru insolvabilitatea intenționată (art. 252) și Insolvabilitatea fictivă (art. 253)	Coruptibilitate Concurența normelor de drept	Propunem excluderea art. 276 din proiect	
Art. 277 – 308	Capitolul XVI Contravenții împotriva fiscalității și valorilor mobiliare	Salutăm intenția legislatorului de a strămutată în proiectul Codului contravențional toate prevederile contravenționale enunțate în textul altor acte normative decât Codul cu privire la contravențiile administrative. În acest context, remarcăm importanța unei asemenea strămutări în proiectul Codului contravențional și a prevederilor Capitolului 15 (art. 253 – 263) din Codul fiscal. Concomitent, menționăm asupra necesității evitării dublării unor prevederi (de facto, aceste dublări există actualmente în Codul fiscal care dublează răspunderea stabilită în Codul cu privire la contravențiile administrative). În, opinia noastră, totuși prevederile Codului fiscal ce enunță încălcările contravenționale ((art. 253 – 263)) sunt mai explicite chiar și decât cele din proiectul Codului contravențional din art. 282-294. De exemplu: articolele 244, 282, 283, 284, 285, 298, 299, 301 –	Coruptibilitate Concurența normelor de drept Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	Sugerăm a revedea Capitolul XVI din proiectul Codului contravențional, pentru a se evita dublarea de prevederi și concurența dintre normele juridice stabilite la art. 282-294 cu art. 295-304. De asemenea ar putea fi revăzute și articolele 298, 299 și 301. Mai jos vom încerca să elucidăm în detalii aceste articole și să propunem în final, atașat, o versiune proprie a Capitolului XVI care va fi bazat pe prevederile Capitolului 15 (art. 253 – 263) din Codul fiscal.	

			reglementează răspunderea pentru aceeași faptă contravențională – încălcarea regulilor de organizare și ținere a activității contabile și ne reprezentarea la timp a dărilor de seamă.		
Art. 278	Activitatea fără autorizație		Atenționăm că se prevede răspunderea contravențională pentru activitatea BANCARĂ fără înregistrare sau fără licență. Astfel, în primul rând, această activitate cade sub incidența art. 241 din Codul penal și art. 242 din proiectul Codului contravențional.	Coruptibilitate Concurența normelor de drept Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	Propunem excluderea acestui articol, având în vedere existența în proiect a art. 242.
Art. 279	Încălcarea regulilor privind operațiunile valutare		Aceasta norma se confunda cu contrabanda s.a. Considerăm oportun să se precizeze că este vorba doar de operațiunile de vânzare cumpărare a valutei străine, se aplică situațiilor de încălcare a normelor stabilite în Regulamentul Băncii Naționale din 13.01.94 privind reglementarea valutară pe teritoriul Republicii Moldova. Aceasta va asigura și o mai bună previzibilitate.	Coruptibilitate Concurența normelor de drept Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	Propunem completarea dispoziției art. 279 din proiect, după cuvântul „valutare” cu textul, „stabilite de Banca Națională a Moldovei”
Art. 282-304	Art. 282-304		Menționăm asupra necesității evitării dublării unor prevederi (de facto, aceste dublări există actualmente în Codul fiscal care dublează răspunderea stabilită în Codul cu privire la contravențiile administrative). În, opinia noastră, totuși prevederile Codului fiscal ce enunță încălcările contravenționale ((art. 253 – 263)) sunt mai explicite chiar și decât cele din proiectul Codului contravențional din art. 282-294. De exemplu: articolele 244, 282, 283, 284, 285, 298, 299, 301 – reglementează răspunderea pentru aceeași faptă contravențională – încălcarea regulilor de organizare și ținere a activității contabile și ne reprezentarea la timp a dărilor de seamă.	Coruptibilitate Concurența normelor de drept Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive Atribuții paralele Confundarea / dublarea tipurilor de răspundere juridică pentru aceeași încălcare Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	Sugerăm a revede a Capitolul XVI din proiectul Codului contravențional, pentru a se asigura dublarea de prevederi și concurența dintre norme juridice stabilite la art. 282-294 cu art. 295-304. De asemenea ar putea fi revăzute și articolele 298, 299 și 301. Mai jos vom încerca să elucidăm în detalii aceste articole și să propunem în final, atașat, o versiune proprie a Capitolului XVI care va fi bazat pe prevederile Capitolului 15 (art. 253 – 263) din Codul fiscal.
Art. 282	Nerespectarea regulilor de evidență a contribuabililor		Dublează prevederile art. 242	Coruptibilitate Concurența normelor de drept	De exclus, comasînd prevederile cu art. 242
Art. 283	Desfășurarea activității fără a fi luat la evidență individuală în calitate de contribuabil al sistemului public de asigurări sociale		Dublează prevederile art. 242	Coruptibilitate Concurența normelor de drept	De exclus, comasînd prevederile cu art. 242
Art. 284	Încălcarea regulilor de organizare și ținere a contabilității, de întocmire și prezentare a dărilor de seamă financiare, precum și încălcarea regulilor de organizare și ținere a evidenței fiscale		De revăzut textul comasînd la el prevederile art. 299. Concomitent este oportună coroborarea cu textul art. 162/1 din Codul cu privire la contravențiile administrative. Partea ce ține de dările de seamă de comasat la art. 285 și art. 301	Coruptibilitate Concurența normelor de drept	De revăzut textul comasînd la el prevederile art. 299. Concomitent este oportună coroborarea cu textul art. 162/1 din Codul cu privire la contravențiile administrative. Partea ce ține de dările de seamă de comasat la art. 285 și art. 301
Art. 285	Nerespectarea modului de evidență		Articolul respectiv dublează prevederile art.284 și art.301	Coruptibilitate Concurența normelor de drept	Partea ce privește evidența contabilă de

		și control, de întocmire și de prezentare a dării de seamă fiscale		Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	comasat cu art. 284, iar restul prevederilor de comasat cu prevederile art. 301. Nerespectarea modului de întocmire și de prezentare a dării de seamă fiscale
Art. 287	Încălcarea în instituțiile financiare a modului de evidență și decontare	Articolul respectiv dublează prevederile art. 300		Coruptibilitate Concurența normelor de drept	Art. 300 de comasat la art. 287
Art. 291	Formarea și utilizarea contrar legislației a mijloacelor speciale ale instituției finanțate de la buget	Referință abstractă la legislație		Coruptibilitate Norme de trimitere	Considerăm oportună comasarea cu art. 289 din proiect
Art. 292	Încălcarea modului și a termenelor de prezentare a informației despre folosirea și rambursarea împrumuturilor de stat și altor credite acordate contra garanțiilor de stat	Considerăm prevederea dată neconstituțională. Concluzia se bazează pe precedentul creat prin Hotărârea Curții Constituționale pentru controlul constituționalității unor prevederi din art. 155/3 din Codul penal în redacția Legii nr. 1436-XIII din 24 decembrie 1997 "Pentru modificarea și completarea Codului penal" Nr.17 din 02.04.2002 Monitorul Oficial al R.Moldova nr.50-52/11 din 11.04.2002		Coruptibilitate Concurența normelor de drept Cerințe excesive pentru exercitarea drepturilor / obligații excesive Limitarea neîntemeiată a drepturilor omului Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive Alte riscuri Norma neconstituțională	De exclus
Art. 293	Folosirea contrar destinației a creditelor de stat și a altor credite acordate contra garanțiilor de stat sau încălcarea termenelor de rambursare a lor	Considerăm prevederea dată neconstituțională. Concluzia se bazează pe precedentul creat prin Hotărârea Curții Constituționale pentru controlul constituționalității unor prevederi din art. 155/3 din Codul penal în redacția Legii nr. 1436-XIII din 24 decembrie 1997 "Pentru modificarea și completarea Codului penal" Nr.17 din 02.04.2002 Monitorul Oficial al R.Moldova nr.50-52/11 din 11.04.2002		Coruptibilitate Concurența normelor de drept Cerințe excesive pentru exercitarea drepturilor / obligații excesive Limitarea neîntemeiată a drepturilor omului Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive Alte riscuri Norma neconstituțională	De exclus
Art. 298	Nerespectarea regulilor de evidență a contribuabililor	Enunțînd obiecția de la art. 242 – am propus comasarea prevederilor ce țin de înregistrarea într-un singur articol – 242. Aceasta se referă și la alin. (1) – (4) a art. 298. Concomitent, la alin. (4), (5) și (6) din art. 298 subiect al contravenției este exclusiv instituția financiară. De aceea considerăm oportun comasarea acestor alineate cu art. 300.		Coruptibilitate Concurența normelor de drept	Propunem alin. (1) – (3), (7) și (8) art. 298 să fie comasate cu art. 242. Iar alin. (4)-(6) din art. 298 ce privesc instituțiile financiare cu art. 300.
Art. 299	Încălcarea regulilor de ținere a evidenței contabile și a evidenței în scopuri fiscale	Normele respective dublează prevederile art. 284		Coruptibilitate Concurența normelor de drept	De exclus comasîndu-l la art.
Art. 301	Nerespectarea modului de întocmire și de prezentare a dării de seamă fiscale	Dublează unele prevederi pertinente ale art. 284, 285		Coruptibilitate Concurența normelor de drept	De comasat la el prevederile pertinente ale art. 284, 285
Art. 308	Încălcarea drepturilor membrilor societăților comerciale și ai cooperativelor	Considerăm că prevederile art. 308 sunt înglobate de prevederile Codului penal: Articolul 335. „Abuzul de serviciu” și Articolul 336. „Depășirea atribuțiilor de serviciu” de la Capitolul XVI „Infrațiuni săvârșite de persoanele care gestionează organizațiile comerciale, obștești sau alte organizații nestatale”		Coruptibilitate Concurența normelor de drept	Propunem excluderea art. 308 din proiectul Codului contravențional.
Art. 316	Acțiunile ilegale față de distincțiile de stat	Sancțiunile stabilite sunt prea mici în raport cu gradul de gravitate a contravenției săvârșite		Coruptibilitate Dezechilibru dintre încălcare și sancțiune	Considerăm că acțiunile expuse la alin. (2) și (3) trebuie sancționate mult mai

					drastic.
Art. 319	Încălcarea prevederilor Legii cadastrului bunurilor imobile	Atenționăm asupra alin. (6). Nu este clar cine poate fi subiect a acestei contravenții, și de ce caracterul ilegal este determinat de existența unui contract civil !!!! Considerăm alin. (6) abuziv.	Coruptibilitate Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	Propunem excluderea alin. (6) din art. 319 sau redactarea lui.	
Art. 321	Încălcarea regulilor de păstrare, de completare, de evidență sau de folosire a documentelor de arhivă	Prevederile respective dublează art. 282-304.	Coruptibilitate Concurența normelor de drept	Propunem comasarea acestuia cu articolele de mai sus ce se referă la prezentarea în termen a dărilor de seamă - art. 282-304	
Art. 323	Neprezentarea la timp a datelor statistice sau comunicarea unor date statistice eronate	Prevederile respective dublează art. 282-304	Coruptibilitate Concurența normelor de drept	Propunem comasarea acestuia cu articolele de mai sus ce se referă la prezentarea în termen a dărilor de seamă - art. 282-304	
Art. 337	Transmiterea sau tentativa de a transmite obiecte interzise către persoane deținute în locuri de detenție	Atenționăm asupra existenței unui articol similar în Codul penal - Articolul 322. Transmiterea ilegală a unor obiecte interzise persoanelor deținute în penitenciare	Coruptibilitate Concurența normelor de drept	Propunem excluderea art. 337 din proiect	
Art.338	Încălcarea regulilor cu privire la standardizare, metrologie și calitate a producției	Atenționăm că prevederile alin. (6) din proiect dublează dispoziția art. 339 din proiect	Coruptibilitate Concurența normelor de drept	Propunem excluderea uni prevederi.	
art.347	Încălcarea modului de comercializare a armelor individuale și a munițiilor aferente	Atenționăm că Codul penal conține un articol similar care prevede răspunderea pentru comercializarea ilegală a armelor - Articolul 290.	Coruptibilitate Concurența normelor de drept	De exclus	
Art. 348	Încălcarea modului de înstrăinare a armelor individuale și a munițiilor aferente	Similar situației de la art. 347 - atenționăm că Codul penal conține un articol similar care prevede răspunderea pentru comercializarea ilegală a armelor - Articolul 290. Purtarea, păstrarea, procurarea, fabricarea, repararea sau comercializarea ilegală a armelor și munițiilor.	Coruptibilitate Concurența normelor de drept	De exclus (totuși, proiectul codului folosește un termen mult mai corect – cel de „înstrăinare” care presupune nu doar comercializarea, dar și donația, etc. pe cînd norma penală prevede „comercializarea”.)	
Art. 351	Distrușgerea sau deteriorarea intenționată a obiectelor de publicitate	Norma respectivă este similară noimei incluse la art.103 din proiect	Coruptibilitate Concurența normelor de drept	Propunem comasarea acestui articol cu art. 103 din proiect - art. 103 Distrușgerea sau deteriorarea intenționată a bunurilor străine	
Art. 353	Deteriorarea sau nimicirea cu intenție sau pierderea din neglijență a documentelor de evidență militară	Nu este clar cum va fi stabilit gradul de vinovăție pentru pierdere.	Coruptibilitate Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	Propunem excluderea răspunderii pentru pierdere. Lipssește elementul de vinovăție.	
Art. 357 alin. (2)	Persoana pasibilă de răspundere contravențională poate fi reținută sau supusă unor constrîngerii numai în cazuri excepționale și în condițiile prevăzute de prezentul cod, urmînd să fie tratată cu respectul demnității umane	Autorul proiectului nu concretizează care sunt acele cazuri excepționale sau, cel puțin, care sunt criteriile de determinare a cazului excepțional. Totodată din articolul menționat nu este clar care sunt acele condiții în care poate fi reținută o persoană. Această normă poate favoriza săvîrșirea actelor de corupție, deoarece nu stabilește concret care sunt cazurile și condițiile în care poate fi reținută o persoană. Astfel, această normă poate fi invocată în	Coruptibilitate Norme de trimitere Lipsă/ambiguitatea procedurilor administrative	Propunem de a concretiza și de a lămuri care sunt considerate cazurile excepționale în care o persoană poate fi reținută și care este procedura de efectuare a reținerii.	

			orice situație pentru a șantaja contravenientul și a-l determina pe acesta să acorde diferite favoruri sau să facă careva declarații pentru a evita reținerea lui.		
Art. 357 alin. (5)	Persoană deținută ilegal sau persoana în a cărei privință temeiurile reținerii au decăzut urmează să fie liberată imediat.	Din articolul menționat nu este clar cine stabilește dacă o persoană este deținută ilegal sau nu, fie cine trebuie să stabilească și să hotărască când au decăzut temeiurile reținerii. Această normă poate favoriza săvârșirea de către funcționar a actelor de corupție. Coruptibilitatea acestei norme se manifestă prin faptul că funcționarului i se acordă dreptul de decizie necondiționat de stabilire a unor fapte ce au o importanță majoră pentru contravenient. Totodată lipsește un mecanism de supraveghere și control a acțiunilor funcționarului. Astfel, în această situație pentru a nu fi deținut contravenientul poate determina, prin diferite metode, funcționarul corupt să ia decizia de eliberare imediată a contravenientului pe motiv că au decăzut temeiurile reținerii sau persoana este deținută ilegal.	Coruptibilitate Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative	Propunem de a stabili expres care este organul competent de stabilire a faptului dacă a decăzut temeiurile reținerii, care este procedura de determinare a acestui fapt și totodată trebuie de stabilit care este organul de control și supraveghere în aceste situații.	
Art. 357 alin. (6)	Percheziția, examinarea corporală, alte acțiuni procesuale care aduc atingere inviolabilității persoanei pot fi efectuate fără consimțământul acesteia sau al reprezentantului ei legal numai în condițiile prezentului cod.	Constituția RM art. 4; art. 24 – 25, precum și Declarația Universală a Drepturilor Omului garantează libertatea individuală și siguranța persoanei, astfel, o persoană nu poate fi percheziționată fără acordul ei. În această situație se încalcă flagrant prevederile Constituționale. Totodată, norma în cauză nu stabilește care este condițiile în care se poate face percheziția unei persoane. Această normă este coruptibilă prin faptul că contravine prevederilor legii supreme al RM și totodată acordă dreptul organelor de control să efectueze percheziții fără nici o restricție ceea ce poate duce la abuzuri din partea acestora și la încălcarea flagrantă a drepturilor persoanei.	Coruptibilitate Norme de trimitere Determinarea competenței după formula "este în drept", "poate" ș.a. Normă neconstituțională	Propunem de a exclude această normă ca fiind anticonstituțională.	
Art. 357 alin. (8)	Persoana lezată în libertatea și demnitatea sa prin aplicarea ilegală a unei măsuri procesuale are dreptul la repararea, în condițiile legii, a prejudiciului cauzat astfel.	Nu sunt concretizate în baza căror condiții legale poate fi recuperat prejudiciul, precum și care prejudiciu poate fi recuperat, numai prejudiciul moral sau și cel material. Totodată, nu este clar cine trebuie să recupereze prejudiciul cauzat și în ce condiții. Această normă este o normă de trimitere acest fapt se manifestă prin utilizarea expresiei juridice „în condițiile legii”	Coruptibilitate Norme de trimitere	Propunem de a concretiza în baza căror condiții sau a căror acte normative se poate recupera prejudiciul cauzat prin reținerea neîntemeiată. De asemenea, de specificat cine va fi ținut să recupereze prejudiciul cauzat.	
Art. 358 alin. (2)	„Declarații demascatoare”	În jurisprudență se utilizează noțiunea de „mărturie” acest termen este utilizat și în Codul penal și în Codul de procedură penală. Termenul de „declarații demascatoare” nu se utilizează.	Coruptibilitate Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	Propunem de a înlocui termenul „declarații demascatoare” cu termenul „mărturie” și astfel, norma în cauză va avea următorul conținut: „(2) Persoana căreia autoritatea competentă să examineze cauza contravențională îi propune să depună mărturie împotriva sa ori a rudelor sale apropiate, a soțului, soției, logodnicului, logodnicei este în	

					drept să refuze de a face asemenea declarații și nu poate fi trasă la răspundere pentru aceasta.”
Art. 363 alin. (2) lit. e)	„să i se asigure, în cel mult 24 de ore, un apărător din oficiu, în caz de reținere, dacă este pasibilă de sancțiunea arestului contravențional;”	Potrivit articolului menționat persoanei în a cărei privință este pornit un proces contravențional i se asigură un apărător în termen de 24 de ore, iar art. 359 alin. (4) „Dreptul la apărare” din proiectul expertizat stabilește că: „În cel mult 3 ore din momentul reținerii, dacă persoana pasibilă de sancțiunea arestului contravențional nu are apărător ales, i se desemnează un apărător din oficiu.” La fel și art. 371 alin. (3) stabilește că contravenientul are dreptul la apărător în cel mult 3 ore. Astfel, aceste norme se contrazic. În acest caz suntem în prezența existenței a unui conflict a normelor de drept din cadrul aceleiași legi. Coruptibilitatea acestei norme se manifestă prin faptul că acest conflict reprezintă un impediment în aplicarea corectă a prevederilor legislative, precum și creează permise pentru aplicarea normei „convenabile” într-o situație concretă.	Coruptibilitate Concurența normelor de drept Prejudicierea intereselor contrar interesului public Limitarea neîntemeiată a drepturilor omului	Propunem de a corela prevederile art. 363 alin. (2) lit. e) cu prevederile art. 359 alin. (4), garantînd astfel, contravenientului dreptul la apărător într-un termen cît mai scurt.	
Art. 363 alin. (2) lit. w)	w) să ceară și să primească reparația prejudiciului cauzat de acțiunile nelegitime ale agentului constatator sau ale instanței de judecată.	Autorul nu a concretizat care prejudiciu poate solicita persoana să fie reparat. De asemenea, nu este clar din ce considerente autorul proiectului s-a limitat doar la acțiunile nelegitime ale agentului constatator și a instanței de judecată dar nu a indicat că și în cazul acțiunilor nelegitime ale procurorului persoana poate solicita recuperarea prejudiciului. Potrivit acestei norme procurorul este exonerat de la răspundere pentru acțiunile sale nelegitime, astfel, această normă creează premise pentru săvîrșirea de către procurori a unor acțiuni nelegitime știind că nu vor fi obligați să recupereze prejudiciul astfel cauzat.	Coruptibilitate Concurența normelor de drept Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative Lipsa responsabilității clare autorităților (funcționarilor) pentru încălcarea prevederilor din proiect Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	Propunem de a stabili că persoana poate solicita și de la procuror recuperarea prejudiciului suportat în urma acțiunilor nelegitime ale acestuia.	
Art. 363 alin. (5) lit. b)	b) să accepte, la cererea agentului constatator organ al afacerilor interne, examinarea și percheziția sa corporală;	Potrivit articolului menționat persoana în a cărei privință este pornit procesul contravențional este obligată să accepte cererea agentului constatator efectuarea percheziției și examinarea corporală. Trebuie de menționat că nu este clar cum este posibil să fii obligat să accepti cererea cuiva. De asemenea, norma în cauză nu stabilește în ce condiții persoana este obligată să permită efectuarea percheziției. Totodată, această normă contravine prevederile Constituției RM. Această normă este coruptibilă prin faptul că contravine prevederilor legii supreme al RM și totodată acordă dreptul organelor de control să efectueze percheziții fără nici o restricție ceea ce poate duce la abuzuri din partea acestora și la încălcarea flagrantă a drepturilor persoanei.	Coruptibilitate Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative Normă neconstituțională	Propunem de a exclude această normă ca fiind anticonstituțională.	
Art. 365 alin. (2) lit. b)	b) să aplice în cazurile prevăzute de lege sancțiune contravențională;	Autorul nu concretizează care sunt cazurile în care procurorul poate aplica o sancțiune precum și nu stabilește care este legea ce stabilește cazurile în care procurorul poate aplica o sancțiune oarecare. Această normă este o normă de trimitere acest fapt se manifestă prin utilizarea expresiei juridice „ în	Coruptibilitate Norme de trimitere	Propunem de a concretiza în baza căror acte normative și în ce situații procurorul poate aplica sancțiuni contravenționale. De exemplu să se facă trimitere la	

			cazurile prevăzute de lege ”.		prevederile art. 378 din prezentul cod.
Art. 365 alin. (3)	În cazul în care agentul constataitor solicită aplicarea sancțiunii arestului contravențional sau expulzării, participarea procurorului la examinarea cauzei contravenționale în instanță este obligatorie.	Autorul nu stabilește în care instanță participarea procurorului este obligatorie.		Coruptibilitate Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive Cerințe excesive pentru exercitarea drepturilor / obligații excesive	Propunem de a specifica în ce instanță procurorul este obligat să participe.
Art. 366 alin. (3) lit. a)	a) să i se înregistreze imediat cererea în modul stabilit, să i se soluționeze cererea de către agentul constataitor, să fie informată privitor la soluționare;	Autorul nu stabilește care este modul stabilit de înregistrare a cererii și cine stabilește acest mod. Această normă poate favoriza săvârșirea de acte de corupție care se pot manifesta prin neînregistrarea reală a cererilor depuse de către victimă cu scopul de a evita întocmirea rapoartelor, de mărirea statisticii a contravențiilor nedescoperite etc. Persoana responsabilă de înregistrarea cererilor bazându-se pe faptul că persoanele nu cunosc procedura de înregistrare a cererilor poate declara că cererea victimei a fost înregistrare iar în realitate această cerere să ajungă la urna de gunoi.		Coruptibilitate Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	Propunem de concretiza care este anume modul stabilit de înregistrare a cererilor.
Art. 367 alin. (3) lit. d)	d) să accepte, la cererea organului de urmărire contravențională, percheziția corporală;	Potrivit articolului menționat martorul obligat să accepte cererea agentului constataitor efectuarea percheziției și examinarea corporală. Trebuie de menționat că nu este clar cum este posibil să fii obligat să accepți cererea cuiva. De asemenea, norma în cauză nu stabilește în ce condiții persoana este obligată să permită efectuarea percheziției. Totodată, această normă contravine prevederile Constituției RM. Această normă este coruptibilă prin faptul că contravine prevederilor legii supreme al RM și totodată acordă dreptul organelor de control să efectueze percheziții fără nici o restricție ceea ce poate duce la abuzuri din partea acestora și la încălcarea flagrantă a drepturilor persoanei.		Coruptibilitate Concurența normelor de drept Atribuții excesive / contrare statutului Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative Cerințe excesive pentru exercitarea drepturilor / obligații excesive Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive Alte riscuri Norme neconstituționale	Propunem de a exclude această normă ca fiind neconstituțională.
Art. 367 alin. (5)	Neexecutarea neîntemeiată a obligațiilor martorului se sancționează în conformitate cu legea.	Autorul nu stabilește care sunt criteriile de calificare a refuzului martorului de a săvârși careva acțiuni ca fiind refuz neîntemeiat, totodată nu este stabilit care organ trebuie să stabilească acest fapt. De asemenea nu este concretizat în conformitate cu care acte legislative martorul poate fi tras la răspundere. Această normă este o normă de trimitere acest fapt se manifestă prin utilizarea expresiei juridice „ în conformitate cu legea.” Totodată faptul că nu este prevăzut un organ concret care este împuternicit să stabilească neexecutarea de către martor al obligațiilor sale precum și faptul că nu este prevăzut un organ de control și o procedură de control poate favoriza acte de corupție din partea organului constataitor. Astfel, acesta făcând apel la norma în cauză poate ușor intimida martorii pentru ai determina pe aceștia să facă declarații favorabile organului constataitor.		Coruptibilitate Norme de trimitere Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative	Propunem de a concretiza în baza căror acte normative și în ce situații martorii pot purta răspundere.
Art. 367 alin. (8)	(8) În cazurile prevăzute de legislație, agentul	Autorul nu concretizează care sunt cazurile în care agentul constataitor este obligat să asigure participarea		Coruptibilitate Norme de trimitere Atribuții care admit derogări și	Propunem de a concretiza în baza căror acte normative

		constatator este obligat să asigure participarea martorilor dezinteresați, cu capacitate de exercițiu deplină, la acțiuni procesuale pentru a atesta prin semnătură caracterul veridic al faptelor consemnate.	martorilor precum și nu menționează în care legislație este prevăzut acest fapt. Totodată nu este clar ce se subînțelege prin noțiunea de martor dezinteresat. Această normă este o normă de trimitere acest fapt se manifestă prin utilizarea expresiei juridice „În cazurile prevăzute de legislație”	interpretări abuzive Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	agentul constatator este obligat să asigure participarea martorilor dezinteresați la acțiuni procesuale pentru a atesta prin semnătură caracterul veridic al faptelor consemnate. Totodată, trebuie de explicat ce se înțelege prin martor dezinteresat și care este modalitatea de stabilire a acestuia.
Art. 372 alin. (2)		Citația se înmânează persoanei cu cel puțin 5 zile înainte de data prezentării ei în fața organului respectiv. În cazul unor acțiuni procesuale de urgență, această regulă nu se aplică.	Autorul proiectului actului legislativ nu a indicat expres care sunt acțiunile procesuale urgente care ar permite derogarea de la regula generală că citația se înmânează cu cel puțin 5 zile înainte sau cel puțin trebuia de prevăzut careva criterii ce ar permite identificarea acelor acțiuni procesuale de urgență. Această normă poate favoriza săvârșirea de acte de corupție și anume agentul constatator și instanța de judecată pot săvârși unele acte procesuale motivând că aceste acte procesuale au fost de urgență, evitând astfel citarea legală a părților.	Coruptibilitate Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative	Propunem de concretizat care sunt acțiunile procesuale de urgență ce permit derogarea de la regula generală că citația se înmânează cu cel puțin 5 zile înainte de ziua înfățișării.
Art. 379 alin. (2)		(2) Sînt în drept să examineze cauze cu privire la contravenții și să aplice sancțiuni, comisarul de poliție sau adjuncții lui, șefii secțiilor de poliție, șefii sectoarelor de poliție, șefii posturilor de poliție, inspectorii de sector superiori și inspectorii de sector ai poliției. (3) Contravențiile împotriva regimului din transporturi și împotriva circulației rutiere prevăzute la art.203-205, 207-223 se examinează și se pot sancționa de către șeful Direcției poliției rutiere sau adjuncții lui, șefii serviciilor și secțiilor poliției rutiere, șefii posturilor de poliție rutieră.	Trebuie de menționat că drepturile și obligațiile autorităților publice sînt legate intrinsec și, în realitate, formează atribuțiile nemijlocite ale acestora. Prin urmare, divizarea drepturilor și obligațiilor în formulările "este în drept", "poate" „sau” creează o iluzie neîndreptățită că într-o anumită situație este posibil de a exercita atribuția ca un drept (adică, în sensul de a-l exercita sau de a nu-l exercita). Astfel, ar fi binevenit ca să se stabilească expres și concret în ce cazuri și cum fiecare din ei pot examina cauze cu privire la contravențiile administrative și ce sancțiuni pot aplica.	Coruptibilitate Determinarea competenței după formula "este în drept", "poate" ș.a. Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	Propunem de a elimina sintagmele "este în drept", "poate" „sau” și de a stabili expres care sunt contravențiile ce pot fi examinate de către comisar, care sunt contravențiile ce pot fi examinate de către adjuncții etc.
Art. 380 alin. (2)		Sînt în drept să examineze cauze cu privire la contravenții și să aplice sancțiuni șeful Serviciului de pompieri și salvatori ai Ministerului Afacerilor Interne și adjuncții lui, șefii detașamentelor, unităților, posturilor paramilitare și militare de pompieri din subordinea direcției, șefii subunităților specializate.	Trebuie de menționat că drepturile și obligațiile autorităților publice sînt legate intrinsec și, în realitate, formează atribuțiile nemijlocite ale acestora. Prin urmare, divizarea drepturilor și obligațiilor în formulările „este în drept”, „poate” „sau” creează o iluzie neîndreptățită că într-o anumită situație este posibil de a exercita atribuția ca un drept (adică, în sensul de a-l exercita sau de a nu-l exercita). Astfel, ar fi binevenit ca să se stabilească expres și concret în ce cazuri și cum fiecare din ei pot examina cauze cu privire la contravențiile administrative și ce sancțiuni pot aplica.	Coruptibilitate Determinarea competenței după formula "este în drept", "poate" ș.a.	Propunem de a elimina sintagmele „este în drept”, „poate” și de a stabili expres care sunt contravențiile ce pot fi examinate de către șeful Serviciului de pompieri și salvatori ai Ministerului Afacerilor Interne, care sunt contravențiile ce pot fi examinate de către șefii detașamentelor etc.
Art. 381 alin. (2)		Sînt în drept să examineze cauze cu privire la contravenții și să aplice sancțiuni:	Trebuie de menționat că drepturile și obligațiile autorităților publice sînt legate intrinsec și, în realitate, formează atribuțiile nemijlocite ale	Coruptibilitate Determinarea competenței după formula "este în drept", "poate" ș.a.	Propunem de a elimina sintagmele "este în drept".

			acestora. Prin urmare, divizarea drepturilor și obligațiilor în formulările "este în drept", creează o iluzie neîndreptățită că într-o anumită situație este posibil de a exercita atribuția ca un drept (adică, în sensul de a-l exercita sau de a nu-l exercita).		
Art. 382-386 și 389-402 alin.(2)	Sînt în drept să examineze cauze cu privire la contravenții și să aplice sancțiuni	Trebuie de menționat că drepturile și obligațiile autorităților publice sînt legate intrinsec și, în realitate, formează atribuțiile nemijlocite ale acestora. Prin urmare, divizarea drepturilor și obligațiilor în formulările "este în drept", creează o iluzie neîndreptățită că într-o anumită situație este posibil de a exercita atribuția ca un drept (adică, în sensul de a-l exercita sau de a nu-l exercita).		Coruptibilitate Determinarea competenței după formula "este în drept", "poate" ș.a.	Propunem de a elimina sintagmele "este în drept".
Art. 387-388 alin.(2)	Dreptul de a examina cauze cu privire la contravenții și de a aplica sancțiuni contravenționale îl	Considerăm că această formulare „dreptul de a examina” este similară cu formularea „este în drept” și care creează iluzia că într-o anumită situație este posibil de a exercita atribuția ca un drept (adică, în sensul de a-l exercita sau de a nu-l exercita).		Coruptibilitate Determinarea competenței după formula "este în drept", "poate" ș.a.	Propunem de a înlocui formularea „dreptul de a examina” cu formularea imperativă „Examinează cauzele ...”
Art. 395	(1) Inspecția de Stat în Construcții exercită controlul de stat asupra aplicării unitare a prevederilor legislației în domeniul calității în construcții, constată contravențiile prevăzute la art.111, 165 și 166. (2) Aplicarea de sancțiuni nu eliberează persoana sancționată de îndeplinirea prescripțiilor date.	Potrivit alineatului (1) din articolul menționat rezultă că Inspecția de stat în construcție are dreptul doar de constatare a contravențiilor prevăzute de art. 111, 165 și 166 însă nu are dreptul de examinare și aplicare a sancțiunilor prevăzute de articolele menționate. Totodată, însă potrivit Capitolului XIV nici o altă autoritate competentă să soluționeze și examinare a cauzelor de contravenție prevăzute de art. 111, 165 și 166. Astfel, ar fi binevenit de redactat prevederile art. 395 alin. (1) și de prevăzut dreptul Inspecției de Stat în Construcție de a sancționa și examina cauzele de contravenție prevăzute de art. 111, 165 și 166. De asemenea în alineatul doi trebuie de concretizat care sunt prescripțiile date și de către cine sunt eliberate aceste prescripții.		Coruptibilitate Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	De a redacta prevederile alin. (1) și de a expune în următoarea redacție: „(1) Inspecția de Stat în Construcții exercită controlul de stat asupra aplicării unitare a prevederilor legislației în domeniul calității în construcții, constată, examinează și sancționează contravențiile prevăzute la art.111, 165 și 166” Iar alin. (2) de expus în următoarea redacție: „(2) Aplicarea de sancțiuni nu eliberează contravenientul de îndeplinirea prescripțiilor eliberate de către Inspecția de Stat în Construcții.”
Art. 405 alin. (6) lit. c)	c) prin încălcarea esențială a drepturilor și libertăților constituționale ale persoanei, inclusiv prin încălcarea dreptului la apărare sau a dreptului la interpret/traducător.	Autorul nu stabilește care sunt considerate încălcările esențiale ale drepturilor și libertății persoanei ce ar permite neadmiterea probei sau cel puțin nu sunt stabilite criteriile ce ar servi la stabilirea gradului de încălcare a drepturilor și libertății persoanei. Această normă poate crea premise de săvîrșire a actelor de corupție și anume organul competent de soluționare a cauzelor de contravenție poate refuza neîntemeiat de a accepta careva probe sau de a refuza de a accepta careva probe în situații „convenabile” a unui subiect participant la astfel de raporturi juridice.		Coruptibilitate Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative	Propunem de a exclude cuvîntul „esențial” pentru a nu crea confuzii și interpretări abuzive.
Art. 408 alin. (1)	(1) În cazul contravențiilor aflate în competență, lucrătorul Ministerului Afacerilor Interne și lucrătorul Serviciului vamal, în punctul vamal, este în drept să efectueze percheziție dacă probele sau	Potrivit articolului menționat colaboratorii de poliție și serviciul vamal au dreptul de a efectua percheziții la domiciliul unei persoane fără a avea pentru aceasta ordonanța procurorului sau a judecătorului de instrucție. Prin prevederile normei în cauză se încalcă flagrant prevederile art. 29 din Constituția RM potrivit căruia Domiciliul și reședința sînt inviolabile. Nimeni nu poate pătrunde		Coruptibilitate Concurența normelor de drept Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive Determinarea competenței după formula "este în drept", "poate" ș.a. Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	Propunem de a redacta prevederile art. 408 și de a stabili că percheziția la domiciliu se poate efectua numai în baza încheierii judecătorului de instrucție cu excepția cazului de flagrant. Această prevedere va

		<p>materialele de investigație operativă determină o presupunere rezonabilă că într-o anumită încăpere, la domiciliu ori în alt loc sau la o anumită persoană se pot afla instrumente ce au servit la săvârșirea contravenției, obiecte sau alte valori dobândite din contravenție, precum și documente sau alte obiecte care ar avea importanță pentru elucidarea cauzei contravenționale.</p>	<p>sau rămîne în domiciliul sau în reședința unei persoane fără consimțămîntul acesteia. Această normă este una coruptibilă prin însăși esența ei. Ea nu numai că încalcă prevederile Constituției RM dar și poate favoriza săvîrșirea de către colaboratorii de poliție și serviciului vamal a actelor de corupție a abuzurilor și a perchezițiilor neîntemeiate la domiciliul persoanei. Aceste percheziții vor putea fi efectuate de către persoanele menționate mai sus și cu scopul de intimidare a persoanei. Acest fapt se agravează și datorită faptului că nu este prevăzut nici un organ de control care să autorizeze și să controleze modul de desfășurare a perchezițiilor și a temeiniciei efectuării percheziției. Cu atît mai mult că autorul a prevăzut posibilitatea efectuării percheziției în baza unei presupuneri de către colaboratorii de poliție sau a serviciului vamal. Astfel, după orișicare percheziție abuzivă sau de intimidare colaboratorii de poliție sau a serviciului vamal pot motiva ușor acțiunile sale prin simplul fapt că au presupus, dar presupunerea nu s-a adevărit.</p>	<p>Alte riscuri Norme neconstituționale</p>	<p>permite efectuarea unui control a perchezițiilor, evitarea abuzurilor din partea colaboratorii de poliție sau a serviciului vamal cu atît mai mult că potrivit articolului menționat percheziția se face în baza materialelor operative ceea ce se presupune că există deja documente informații care confirmă necesitatea efectuării percheziției și în acest caz judecătorul de instrucție nu va fi îndrept să refuze emiterea unei încheieri de efectuare a percheziției.</p>
Art. 409	Textul integral	<p>Potrivit articolului menționat colaboratorii de poliție și serviciul vamal au dreptul de a efectua percheziții corporale fără consimțămîntul persoanei percheziționate. Însă Constituția RM art. 4; art. 24 – 25, precum și Declarația Universală a Drepturilor Omului garantează libertatea individuală și siguranța persoanei, astfel, o persoană nu poate fi percheziționată fără acordul ei. În această situație se încalcă flagrant prevederile Constituționale. Totodată, norma în cauză nu stabilește care este condițiile în care se poate face percheziția unei persoane și care sunt acele motive esențiale care îi acordă dreptul colaboratorilor de poliție și serviciul vamal să efectueze percheziția corporală sau a automobilului. Această normă este una coruptibilă prin însăși esența ei. Ea este coruptibilă prin faptul că contravine prevederilor legii supreme al RM și totodată acordă dreptul organelor de control să efectueze percheziții fără nici o restricție ceea ce poate duce la abuzuri din partea acestora și la încălcarea flagrantă a drepturilor persoanei.</p>	<p>Coruptibilitate Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive Determinarea competenței după formula "este în drept", "poate" ș.a. Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative</p> <p>Alte riscuri Norme neconstituționale</p>	<p>Propunem de a redacta prevederile art. 409 și de a stabili că percheziția se poate efectua numai în baza încheierii judecătorului de instrucție, iar în cazurile de flagrant procesul verbal de percheziție să fie confirmat de către judecătorul de instrucție. Această cerință este necesară pentru a institui un control mai stric a acțiunilor colaboratorilor de poliție și serviciul vamal și eliminarea săvîrșirii de către aceștia a abuzurilor și perchezițiilor neîntemeiate..</p>	
Art. 409 alin (8)	„(8) În cazul unei contravenții pe care sancțiunea normei contravenționale o prevede pasibilă de privarea dreptului de conducere a vehiculului, agentul constatator ridică permisul de conducere pînă la pronunțarea hotărîrii judecătorești asupra cauzei, eliberînd conducătorului de vehicul un permis de conducere provizoriu. Agentul constatator poate aplica și prevederile art.418.	<p>Potrivit acestui articol agentul constatator are două posibilități de sancționare fie aplică prevederile art. 409 alin. (8) fie aplică prevederile art. 418 care sunt mai severe. Trebuie de menționat că drepturile și obligațiile autorităților publice sînt legate intrinsec și, în realitate, formează atribuțiile nemijlocite ale acestora. Prin urmare, divizarea drepturilor și obligațiilor în formulările "este în drept", "poate" creează o iluzie neîndreptățită că într-o anumită situație este posibil de a exercita atribuția ca un drept (adică, în sensul de a-l exercita sau de a nu-l exercita).</p>	<p>Coruptibilitate Determinarea competenței după formula "este în drept", "poate" ș.a.</p>	<p>Propunem de a elimina sintagmele "este în drept", "poate" și de a stabili expres care sunt situațiile în care se va aplica prevederile art. 409 alin. (8) și în care situații se va aplica prevederile art. 418. din prezentul cod.</p>	

Art. 413 alin. (4)	(4) Persoanei reținute i se comunică imediat, contra semnătură, drepturile prevăzute la art.364, faptul comunicării menționându-se în procesul-verbal cu privire la reținere.	Trebuie de menționat că art. 364 din prezentul cod stabilește cine este agentul constator „Articolul 364. Agentul constator este reprezentantul autorității publice care soluționează, în limitele competenței, cauza contravențională în modul prevăzut de prezentul cod.”	Coruptibilitate Concurența normelor de drept	Propunem de a corecta prevederile art. 413 alin. (4) și în loc de art. 364 de indicat art. 363 din prezentul cod.
Art. 419 alin. (8)	(8) În cazurile indicate la art.419 alin.(2) lit.b), folosirea vehiculului poate fi interzisă și prin ridicarea tăblițelor cu numărul de înmatriculare. În astfel de cazuri, prevederile alin.(5) din prezentul articol vor fi aplicare corespunzător	Potrivit acestui articol agentul constator are două posibilități de sancționare fie aplică prevederile art. 419 alin.(2) lit. b), fie aplică prevederile art. 419 alin (8) care este mai blândă. Trebuie de menționat că drepturile și obligațiile autorităților publice sînt legate intrinsec și, în realitate, formează atribuțiile nemijlocite ale acestora. Prin urmare, divizarea drepturilor și obligațiilor în formulările "este în drept", "poate" creează o iluzie neîndreptățită că într-o anumită situație este posibil de a exercita atribuția ca un drept (adică, în sensul de a-l exercita sau de a nu-l exercita).	Coruptibilitate Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive Determinarea competenței după formula "este în drept", "poate" ș.a. Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	Propunem de a elimina sintagmele "este în drept", "poate" și de a stabile expres care sunt situațiile în care se va aplica prevederile art. 419 alin.(2) lit.b) și în care situații se va aplica prevederile art. 419 alin (8) din prezentul cod.
Art. 420	Articolul 420. Agentul constator	La art. 420 propunem completarea cu un alin. (5) - ce ar prevedea categoriile de contravenții care să determine pornirea procesului contravențional doar la plîngerea victimei. Asemenea mecanism va fi în concordanță cu art. 276 din Codul de procedură penală, și va putea fi aplicat categoriilor de contravenții similare celor pentru care se prevede învinuirea privată la art. 276 din Codul de procedură penală.	Coruptibilitate Concurența normelor de drept	Propunem un text similar: La art. 420, se completează cu alin. (5): „(5) Procesul contravențional se pornește numai în baza plîngerii prealabile a victimei în cazul contravențiilor prevăzute la articolele: 69, 78, 99 – 106.
Art. 423 alin. (10)	(10) Partea rezolutivă a procesului-verbal va cuprinde recomandarea agentului constator, dacă astfel consideră necesar, de remitere a cauzei contravenționale în instanță competentă pentru aplicarea sancțiunii, date în competența acesteia.	Prin această normă se acordă dreptul agentului constator de a face alegerea de remitere a cauzei contravenționale în instanță de judecată sau nu. Prin urmare, această posibilitate acordată agentului constator creează o iluzie neîndreptățită că într-o anumită situație este posibil de a exercita atribuția ca un drept (adică, în sensul de a-l exercita sau de a nu-l exercita).	Coruptibilitate Determinarea competenței după formula "este în drept", "poate" ș.a.	Propunem de a stabile expres care sunt situațiile în care agentului constator remitere cauza contravențională în instanță de judecată competentă pentru aplicarea sancțiunii, date și în care caz nu.
Art. 426	Textul integral	Prin această normă se acordă dreptul agentului constator de a face alegerea ce fel de sancțiune să aplice făptuitorului.	Coruptibilitate Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative	Propunem de a exclude acest articol și de oblicat contravenienții de a achita amenzile aplicate numai la bancă și oficiile poștale și nici de cum achitarea amenzii să nu se facă pe loc la agenții constatori.
Art. 434 alin. (2)	(2) În temeieri rezonabile, judecătorul poate adopta o încheiere motivată de prelungire cu 15 zile a termenului de judecare a cauzei.	Autorul proiectului expertizat nu menționează cazurile sau criteriile în baza cărora se poate prelungi termenul de examinare a cauzei.	Coruptibilitate Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative	Propunem de a concretiza sau de a stabili care sunt criteriile de aprecierii a temeierilor rezonabile pentru prelungirea examinării cauzei.
Art. 448	Articolul 448. Repunerea în termen și apelul peste termen	Potrivit proiectului actului normativ în cauză hotărârile judecătorești contravenționale se atacă cu recurs	Coruptibilitate Concurența normelor de drept Formulare ambiguă care admite	Propunem corectarea greșelilor și înlocuirea în denumirea

			și nici de cum cu apel. De asemenea articolul menționat vorbește despre recurs și nu despre apel.	interpretări abuzive	articolului cuvîntul „apel” cu cuvîntul „recurs”.
Art. 451 alin. (1) și alin (2)	(1) Președintele completului de judecată conduce ședința de judecare a recursului împotriva dispoziției asupra cauzei contravenționale, asigură ordinea și solemnitatea ședinței.	Potrivit proiectului actului normativ instanța de judecată emite hotărîre și nici de cum nu dispoziție.		Coruptibilitate Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	Propunem corectarea greșelilor și înlocuirea cuvîntul „dispoziție” cu cuvîntul „hotărîre”.
Art. 452 alin (3)	(3) Decizia instanței de recurs se adoptă integral sau doar dispozitivul, urmînd a fi redactată în cel mult 3 zile.	Prin această normă se acordă dreptul judecătorului de a face alegerea între a emite decizia integral sau doar numai dispozitivul. Prin urmare, această posibilitate acordată judecătorului creează o iluzie neîndreptățită că într-o anumită situație este posibil de a exercita atribuția ca un drept (adică, în sensul de a-l exercita sau de a nu-l exercita).		Coruptibilitate Determinarea competenței după formula "este în drept", "poate" ș.a.	Propunem de a stabile expres cînd se adoptă decizia integral și cînd doar dispozitivul.
Art. 458 alin. (2)	(2) Sînt în drept să examineze cauzele contravenționale privind încălcările fiscale și să aplice sancțiuni contravenționale, în numele autorităților abilitate, conducătorii organelor fiscale.	Trebuie de menționat că drepturile și obligațiile autorităților publice sînt legate intrinsec și, în realitate, formează atribuțiile nemijlocite ale acestora. Prin urmare, divizarea drepturilor și obligațiilor în formulările "este în drept", creează o iluzie neîndreptățită că într-o anumită situație este posibil de a exercita atribuția ca un drept (adică, în sensul de a-l exercita sau de a nu-l exercita).		Coruptibilitate Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive Determinarea competenței după formula "este în drept", "poate" ș.a. Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	Propunem de a elimina sintagmele "este în drept".
Art. 86		Lipsa indicării subiectului la care se referă contravenția Depășirea plafonului amenzii Aplicarea discreționară a sancțiunilor complementare		Coruptibilitate Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative Nedeterminarea AP responsabile/subiectului la care se referă prevederea Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	
Art.98	Depășirea plafonului amenzii			Coruptibilitate Concurența normelor de drept	
Art. 102		Lipsa indicării subiectului la care se referă contravenția		Coruptibilitate Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative Nedeterminarea AP responsabile/subiectului la care se referă prevederea Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	
Art. 107 alin. (1)		Lipsa indicării subiectului la care se referă contravenția		Coruptibilitate Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative Nedeterminarea AP responsabile/subiectului la care se referă prevederea Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	
Art. 128	Lipsa indicării subiectului la care se referă contravenția			Coruptibilitate Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive	

				Nedeterminarea AP responsabile/subiectului la care se referă prevederea Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	
Art. 129		Lipsa indicării subiectului la care se referă contravenția		Coruptibilitate Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive Nedeterminarea AP responsabile/subiectului la care se referă prevederea Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	
Art. 169		Lipsa indicării subiectului la care se referă contravenția		Coruptibilitate Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive Nedeterminarea AP responsabile/subiectului la care se referă prevederea Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	
Art. 81	Sanțiunea "cu sau fără.."	Aplicarea discreționară a sancțiunilor complementare de privare a dreptului de a desfășura o anumită activitate și de afișare și/sau difuzare a actului de sancționare		Coruptibilitate Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	
Art.82	Sanțiunea "cu sau fără.."	Aplicarea discreționară a sancțiunilor complementare de privare a dreptului de a desfășura o anumită activitate și de afișare și/sau difuzare a actului de sancționare		Coruptibilitate Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	
Art. 100	Sanțiunea "cu sau fără.."	Aplicarea discreționară a sancțiunilor complementare de privare a dreptului de a desfășura o anumită activitate și de afișare și/sau difuzare a actului de sancționare		Coruptibilitate Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	
Art. 101	Sanțiunea "cu sau fără.."	Aplicarea discreționară a sancțiunilor complementare de privare a dreptului de a desfășura o anumită activitate și de afișare și/sau difuzare a actului de sancționare		Coruptibilitate Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	
Art. 111	Sanțiunea "până la"	Lipsa plafonului minim de aplicare a sancțiunii		Coruptibilitate Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	
Art. 177	Sanțiunea "până la"	Lipsa plafonului minim de aplicare a sancțiunii		Coruptibilitate Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive	

				Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	
Art. 224	Sanctiunea "cu sau fără.."	Aplicarea discreționară a sancțiunilor complementare de privare a dreptului de a desfășura o anumită activitate și de afișare și/sau difuzare a actului de sancționare		Coruptibilitate Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	
Art. 265	Sanctiunea "cu sau fără.."	Aplicarea discreționară a sancțiunilor complementare de privare a dreptului de a desfășura o anumită activitate și de afișare și/sau difuzare a actului de sancționare		Coruptibilitate Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	
Art. 273	Sanctiunea "cu sau fără.."	Aplicarea discreționară a sancțiunilor complementare de privare a dreptului de a desfășura o anumită activitate și de afișare și/sau difuzare a actului de sancționare		Coruptibilitate Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	
Art. 324	Sanctiunea "pînă la"	Lipsa plafonului minim de aplicare a sancțiunii		Coruptibilitate Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative Lipsa unor termene concrete Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	
Art.335	Sanctiunea "cu sau fără.."	Aplicarea discreționară a sancțiunilor complementare de privare a dreptului de a desfășura o anumită activitate și de afișare și/sau difuzare a actului de sancționare		Coruptibilitate Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	
Art.336	Sanctiunea "pînă la"	Lipsa plafonului minim de aplicare a sancțiunii		Coruptibilitate Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative Lipsa unor termene concrete Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	

Concluzii

1. Considerăm că proiectul Codului contravențional în redacția prezentată, conține reglementări perfecționate comparativ cu legislația existentă și proiectul inițial. În același timp, sînt păstrate o serie de reglementări generatoare de comportamente corupționale, precum și introduse reglementări noi, care nu sînt corelate și adaptate suficient, ceea ce poate genera noi manifestări corupționale. Textul Codului

necesită revizuire generală și detaliată, o redactare minuțioasă, numai după efectuarea acestor proceduri prealabile urmînd a fi supus aprobării finale. Dispozițiile finale și tranzitorii ale proiectului necesită a fi modificate și completate sub următoarele aspecte:

- stabilirea unui termen special de intrare în vigoare a noului cod (minimum 6 luni de la publicare);
- stabilirea pentru Guvern a termenelor concrete de prezentare a propunerilor pentru modificarea legislației și de modificare a actelor normative (astfel ca modificările să fie adoptate și să intre în vigoare pînă la intrarea în vigoare a Codului);
- soluționarea concurența normelorului între normele codului cu cele ale altor acte legislative (în special, coduri și legi organice) și normative (reglementările existente în art.1 nu sînt suficiente și contravin principiilor generale ale dreptului, precum și tehnicii legislative).

2. Cea mai importantă concluzie vizează însă faptul că unul din scopurile principale ale elaborării unui Cod (și în special a celui contravențional) ar fi concentrarea reglementărilor din diversele acte legislative și normative, pentru a facilita cunoașterea faptelor care constituie încălcări, fără necesitatea apelării la zeci de legi și sute de acte normative, instrucțiuni, explicații etc. Sistemul de drept al Moldovei și experiența în domeniu nu cunoaște asemenea practică, dar, dacă sancțiunea pentru încălcare nu se indică aparte în legile care prescriu reguli, normele respective ar putea fi preluate cît mai compact dar și complet posibil în cuprinsul Codului. Examinarea acestei abordări necesită resurse importante și activitate de elaborare suplimentară, însă efectul de pe urma implementării ar răsplăti plenar eforturile. În acest fel, legislația noastră s-ar apropia de cea comunitară, care promovează tendința detalierii și concentrării majorității aspectelor reglementării din domeniul delictual. În același timp, lansarea unor dezbateri publice specializate la temă sau promovarea unei propuneri legislative (conform art.44 alin(5) din Regulamentul Parlamentului), care ar aborda problema la general și conceptual se prezumă a fi mecanisme primare importante, eficiente pentru depășirea problemelor abordate și determinarea noilor soluții.

Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției